

DIPLOMOVÁ PRÁCE

NÁVRHOVÁ ČÁST

město **OPAVA**
OPAVA řeka

Bc. Kristina Králová
ateliér 603 Fingerová_Hušková
ZS 2024/25_FA ČVUT
Ústav Krajinářské architektury

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Bc. Kristína Králová
datum narození: 21.8.1996
akademický rok / semestr: 2024/2025 ZS
studijní program: Krajinářská architektura
ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
vedoucí diplomové práce: Ing. Radmila Fingerová

téma diplomové práce: město Opava – Opava řeka

Tématem diplomové práce je okolí řeky Opavy. Řešené území se nachází v délce jejího toku na ploše katastrálního území stejnojmenného města Opavy. Výběr zadání v první řadě ovlivnil nostalgický vztah autorky k rodnému městu i vodě samotné. Již od dětství měla k vodě a přírodě velmi blízko a po letech strávených studiem krajiny, jejího vlivu na vývoj osídlení i samotného člověka a společnosti, se na místo vrací s jiným pohledem, myšlenkami, pocity.

Cílem je návrh vize, která utvrdí výsadní postavení krajiny kolem řeky pro město Opavu, pro zmírnění dopadů přírodních katastrof, posílení ekologické stability krajiny i posílení pospolitosti lidského společenství.

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Diplomová práce bude vycházet z analytické části diplomního semináře. Analytická část bude vyhodnocena a její závěry se stanou podkladem pro vlastní návrh. Na základě studia odborné literatury a realizovaných projektů v okolí řek bude diplomová práce inspirována návrhem různých charakterů míst v okolí řeky, bude vycházet z míry poškození v jednotlivých oblastech a posouzení tendence navázat na původní stav. Skrze tyto principy se bude plynule měnit přístup a velikost zásahu do říční krajiny. Návrh bude zahrnovat přírodní plochy i urbanizované prostředí až k centru města. V každé z těchto dílčích částí bude návrh vycházet z předpokladů, požadavků a funkcí daného místa a přistupovat k nim individuálně, ale s předpokladem neoddělitelné souhry detailů s celkem.

2/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

TEXTOVÁ A VÝKRESOVÁ ČÁST

2x portfolio: Diplomní seminář – Analytická část

Diplomová práce – Návrhová část

1x plachta

Výkresy: širší vztahy M 1:50 000 – 1:100 000

hlavní situace M 1:10 000 – 1:50 000

díličí situace M 1:1000 – 1:5000

řezy dle potřeby

axonometrické a perspektivní pohledy dle potřeby

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Vyobrazení řešeného území

model M 1:10 000 – 1:50 000

TYPY MĚŘÍTKA VÝKRESŮ A MODELU MOHOU BÝT V PRŮBĚHU SEMESTRU UPRÁVENY PO KONZULTACI S VEDOUČÍM DIPLOMOVÉ PRÁCE.

Datum a podpis studenta

19.9.2024 *Králová*

Datum a podpis vedoucího DP

19.9.2024 *R. Fingerová*

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

19/9/2024 *Krymář*

I. Hlaváčková

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: AR 2024/2025, ZS NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) MĚSTO OPAVA – OPAVA ŘEKA (AJ) CITY OPAVA – OPAVA RIVER JAZYK PRÁCE: ČEŠTINA	
Vedoucí práce:	Ing. Radmila Fingerová Ústav: 15120 Ústav krajinářské architektury
Oponent práce:	Ing. Zuzana Jančovičová
Klíčová slova (česká):	ŘEKA, RENATURACE, REVITALIZACE, MĚSTO, OPAVA, VODA, ŘÍČNÍ KRAJINA
Anotace (česká):	Tématem diplomové práce je okolí řeky Opavy. Řešené území se nachází v délce jejího toku na ploše katastrálního území stejnojmenného města Opavy. Cílem tohoto diplomového projektu je návrh vize, která potvrdí výsadní postavení krajiny kolem řeky Opavy pro město Opavu. Vize, jejíž principy jsou stanoveny pro zmírnění dopadů přírodních katastrof, pro obnovu přirozených funkcí říční krajiny, pro posílení pěší a cyklistické dopravy a pro vytvoření funkčního veřejného prostranství města v okolí řeky a jeho rekreace.
Anotace (anglická):	The topic of the thesis is the surroundings of the Opava River. The area is located in the length of its course on the area of the cadastral territory of the city of the same name, Opava. The goal of this diploma project is to draft a vision that will confirm the privileged position of the landscape around the Opava River for the city Opava. A vision whose principles are set to mitigate the effects of natural disasters, to restore the natural functions of the river landscape, to strengthen pedestrian and bicycle traffic, and to create a functional public area of the city around the river and its recreation.

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

***„Ve skutečnosti to je schopnost vody přizpůsobit se,
změnit se a zůstat ohebnou,
což ji činí tak vytrvalou během věků,
navzdory všem změnám v prostředí.“***

- moudrost staré Číny

OBSAH_NÁVRHOVÁ ČÁST

ÚVOD	11
------------	----

LOKALIZACE

VIZE	15
-------------	-----------

1/ UDRŽITELNÝ ROZVOJ	15
(řeka, zemědělská půda, zástavba)	

2/ FUNKČNOST ŘÍČNÍ KRAJINY	15
(hydrologické procesy, biodiverzita, prostupnost)	

3/ PROPOJENÍ MĚSTA A ŘEKY	15
(veřejný prostor, lidé, návaznost/dostupnost)	

CÍL	15
------------	-----------

KONCEPT	25
----------------	-----------

35

NÁVRH

ZÁVĚR	75
-------------	----

PŘÍLOHY

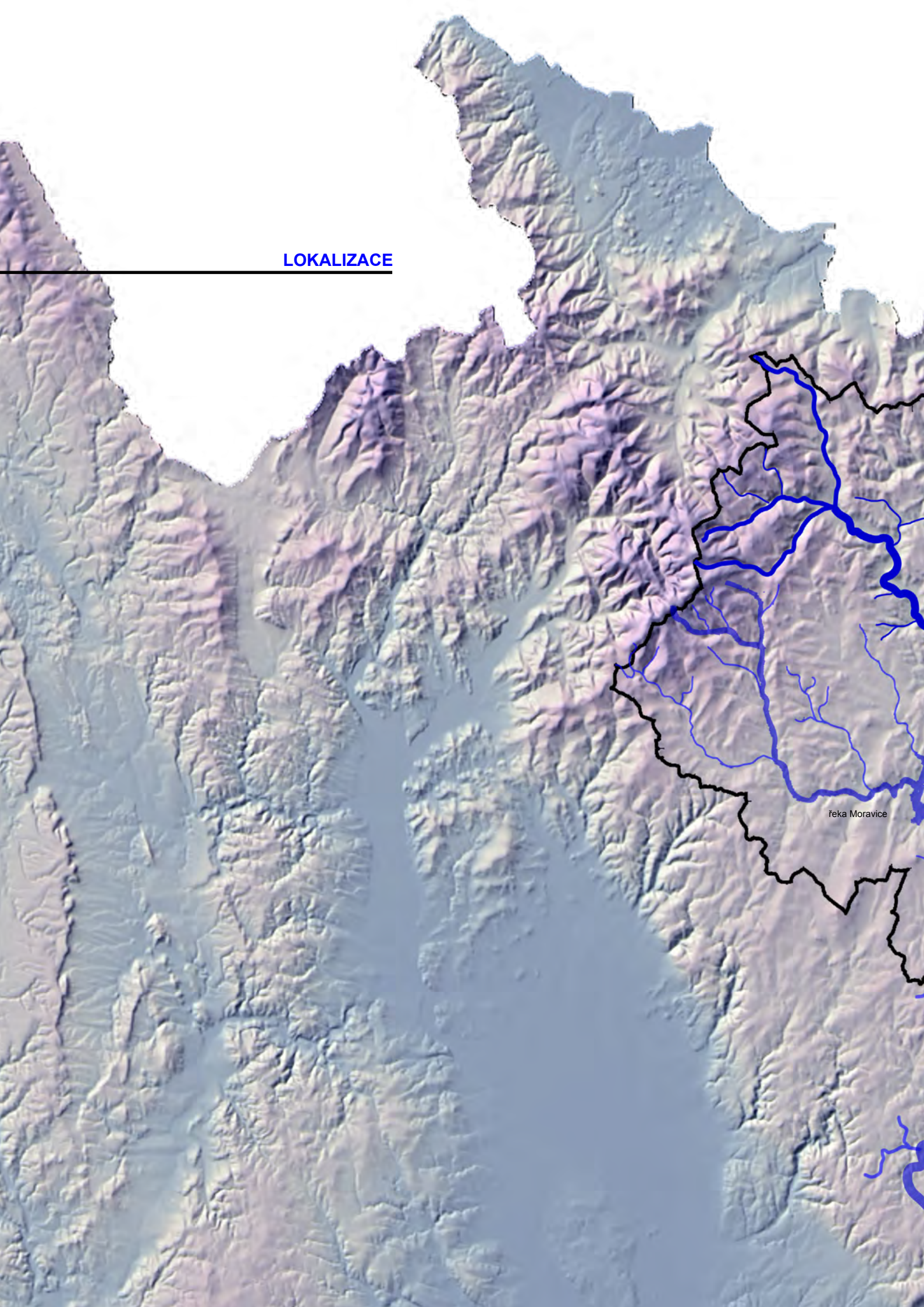
ÚVOD

Cílem diplomového projektu je návrh vize, která potvrdí výsadní postavení krajiny kolem řeky Opavy pro město Opavu. Vize, jejíž principy jsou stanoveny pro zmírnění dopadů přírodních katastrof, pro obnovu přirozených funkcí říční krajiny, pro posílení pěší a cyklistické dopravy a pro vytvoření funkčního veřejného prostoru města v okolí řeky a jeho rekreace.

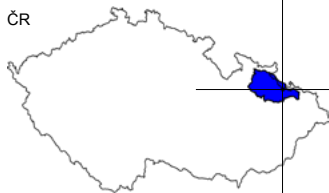
Návrh vychází jednak z různých charakterů řeky, jejích břehů a okolní zástavby, ale také z míry poškození v jednotlivých oblastech a tendence návaznosti na původní stav. Skrze tyto principy se plynule mění přístup a velikost zásahů do říční krajiny, od přírodních ploch, přes urbanizovaná prostředí až k centru města. Návrh, v každé z těchto dílčích částí, vychází z předpokladů, požadavků a funkcí daného místa a přistupuje k nim individuálně, ale s předpokladem neoddělitelné souhry detailu s celkem.

Jedním z hlavních důvodů pro výběr zadání byl také fakt chybějícího vztahu města a jeho obyvatel k řece. Proplouvá městem bez většího využití, nemá nábrežní ulici, postrádá rekreační prostor a město se k ní prakticky otáčí zády. Vidíme ji téměř všude, ale nevnímáme ji nikde.

LOKALIZACE

ČR

Město Opava je statutární město situované na východě České republiky v severní části Moravskoslezského kraje. Město se rozkládá v širokém údolí řeky Opavy mezi mírnými svahy Opavské pahorkatiny (pásmo Nízkého Jeseníku) a Poopavské nížiny. Kdysi byla centrem Opavského knížectví, mocenským i obchodním centrem a v letech 1742 až 1918 hlavním městem rakouského, resp. českého Slezska. Dnes žije především kulturním životem. Opava byla a stále je považována za metropoli Slezska a je jedním z nejvýznamnějších měst Moravskoslezského kraje.

Řeka Opava je největším přítokem Odry v celém jejím povodí na území severní Moravy. Vzniká soutokem Střední, Černé a Bílé Opavy ve Vrbně pod Pradědem. Charakter toku nabývá srce krajiny kterou protéká různých podob – místy je dravá, plná peřejí, v rovinatých úsecích se její typ zklidňuje v místech lidských sídel. Její horní úsek protéká zalesněným územím až po Vrbno pod Pradědem. Dále proplovává zástavbou menších i větších sídel se střídavými prostory využívanými především zemědělsky. Řeky a potoky, které se vlévají do řeky Opavy, patří jak do jejího povodí, tak do povodí řeky Odry, kdy samotná řeka Opava se vlévá v jejím jihovýchodním konci do Odry a následně pluje do Baltského moře. Největším a nejmohutnějším přítokem řeky Opavy je řeka Moravice.

území povodí Odry

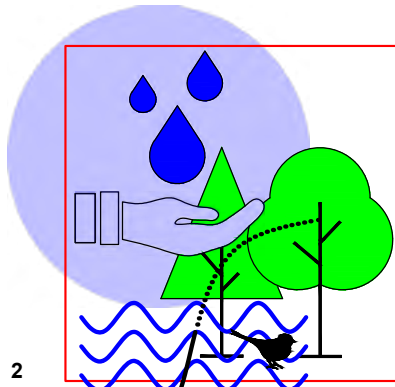
řeka Opava

katastrální území města Opavy

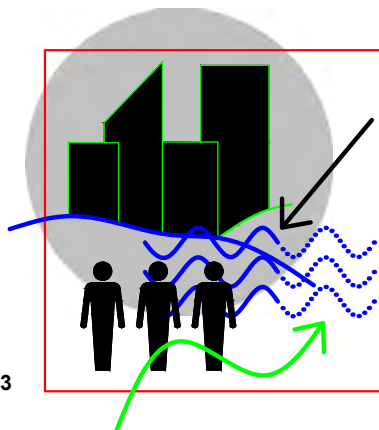
řeka Odra

1

2

3

VIZE

Vize návrhu se zaměřuje na katastrální území města a řeky Opavy jako na celek. Skrze dané principy udává jednotlivá kritéria, která by měly být dodržována a směr, kam by se budoucí rozvoj města a řeky mohl a měl ubírat. Určuje hodnoty na které by se měl klást důraz a stanovuje limity, které by měly být respektovány.

V jednotlivých principech vize jsou obsaženy dílčí nástroje, skrze které je možno požadovaného stavu docílit.

1/ UDRŽITELNÝ ROZVOJ

řeka
zemědělská půda
zástavba

2/ FUNKČNOST ŘÍČNÍ KRAJINY

hydrologické procesy
biodiverzita
prostupnost

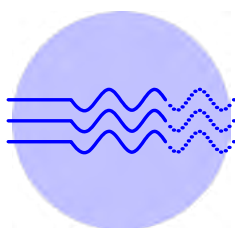
3/ PROPOJENÍ MĚSTA A ŘEKY

veřejný prostor
lidé
návatnost

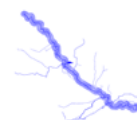
1/ UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Princip udržitelného rozvoje se zaměřuje především na obnovení přirozenosti vodních toků a ploch, jejich meandrování a prodlužování. Dále na ekologické hospodaření se zemědělskou půdou v okolí řeky a v neposlední řadě na omezení zástavby v nivě a aktivním povodňovém pásmu.

1a/ ŘEKA - meandrování, obnova a prodlužování toků

Řeka Opava byla v průběhu svého historického vývoje na mnoha místech napřimována, její říční tok se přesouval a zúžoval dle potřeby dané doby. S řekou, jakožto významným přírodním a krajinným prvkem, nejen v intravilánu města, ale také v extravilánu krajiny, je třeba pečovat s citlivostí a respektem. Návrh podporuje a rozšiřuje počet vedlejších toků, meandruje je přirozeným pohybem, vytváří slepá ramena a navazuje na původní historické trasy řeky.

- dát řece prostor -

1b/ ZEMĚDĚLSKÁ PŮDA - hospodaření a intenzivní zemědělství

V samotné nivě řeky je třeba citlivě pracovat s jejím ekosystémem a bioiverzitou. Nemělo by zde docházet k intenzivnímu obdělávání zemědělské půdy z důvodu vznikajících erozí a ztráty půd. Návrh mění funkci využití území ze zemědělských ploch orné půdy na plochy přírodní - lesy, louky, mokřady a trvale travnaté porosty.

- vrátit biodiverzitu -

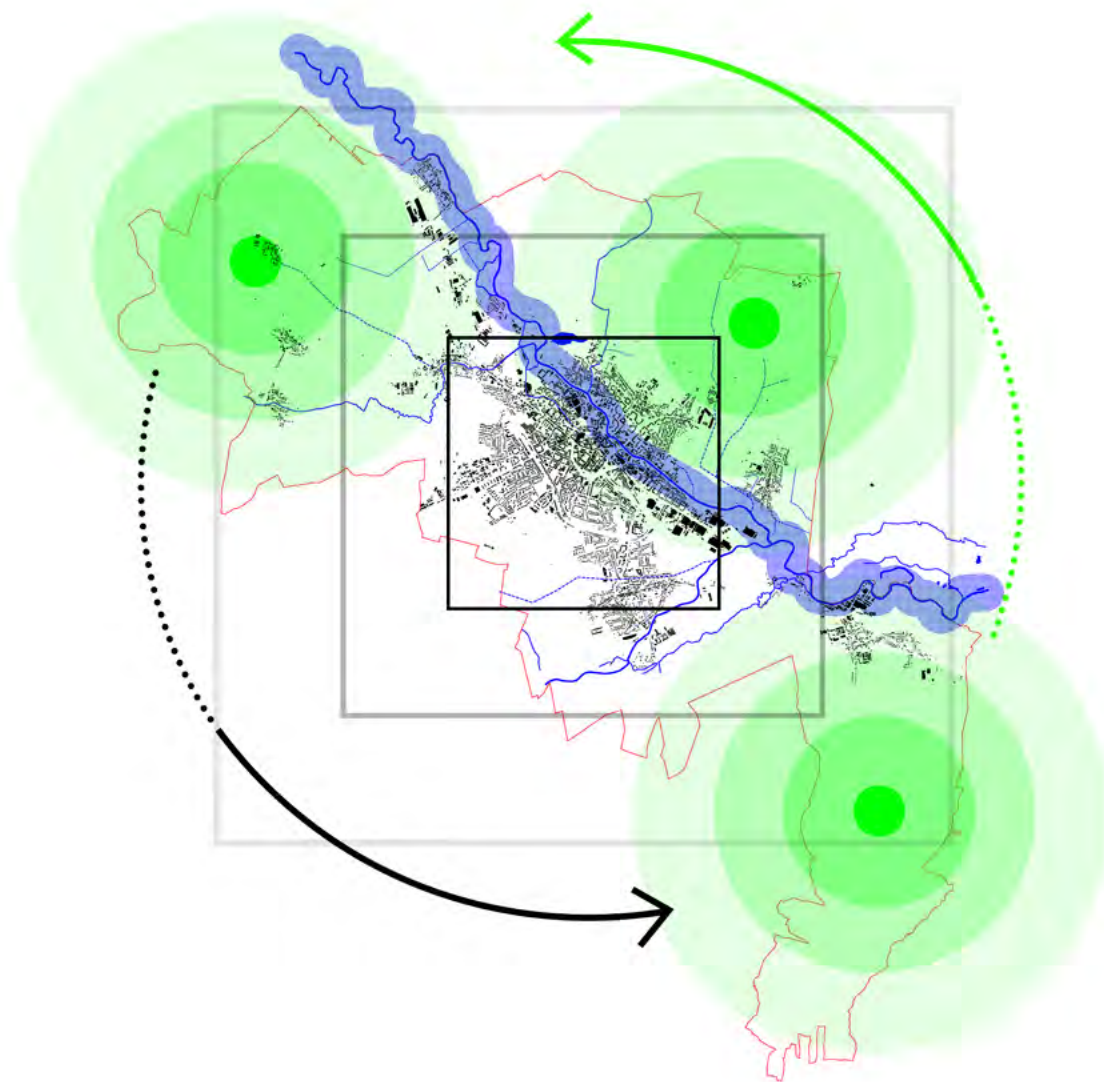

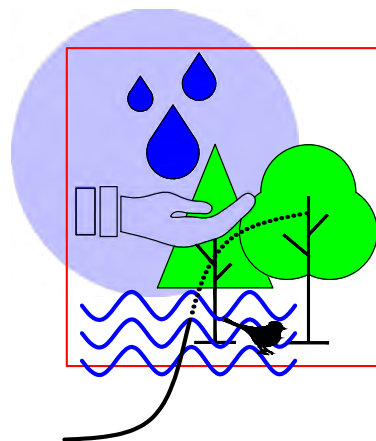
1c/ ZÁSTAVBA - vymezení zastavitelných ploch

Eliminace zástavby v říční nivě je důležitá pro podporu potřebných přirozených hydrologických procesů. Rozrůstání města a zástavby by mělo být omezeno i v území kvalitní zemědělské půdy. Možný rozvoj zastavitelných ploch se zaměřuje na degradovaná a nevyužívaná místa uvnitř struktury intravilánu města.

- omezit růst zástavby v okolí řeky -

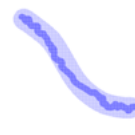
2/ FUNKČNOST ŘÍČNÍ KRAJINY

Princip funkčnosti říční krajiny se zaměřuje na posílení hydrologických procesů a funkcí, vytváření prostoru pro růst a rozvoj místní biodiverzity, na množství a intenzitu prostupnosti říční krajinou a jejich vzájemnou souhru.

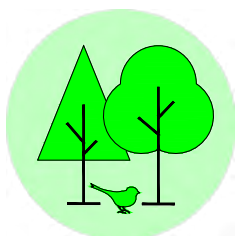

2a/ HYDROLOGICKÉ PROCESY - záplavové oblasti

Je nutno respektovat a chránit navazující říční nivu a v ní probíhající hydrologické funkce. V aktivních pásích záplavových oblastí vznikají nové přírodní biotopy s vodními toky a plochami, které efektivně zadržují vodu v krajině a vytvářejí prostor pro přirozený rozliv v případě vysoké intenzity dešťů či případných povodní.

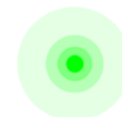

- zadržení vody v krajině -

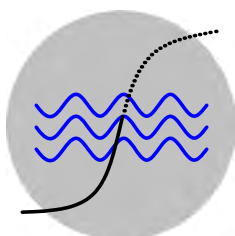

2b/ BIODIVERZITA - fauna a flora

Okolí řeky by mělo sloužit především přírodě - živočichům a rostlinám. Krajinné a přírodní plochy by měly zůstat volně přístupné ve většině svého území. Skrze návrh je biodiverzita podpořena rozšířením biocenter, podporou biokoridorů a vytvářením nových zelených kosterních pásů a ploch skrze město i krajinu.

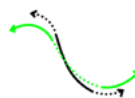

- sjednocení a rozšíření zelené páteře řeky -

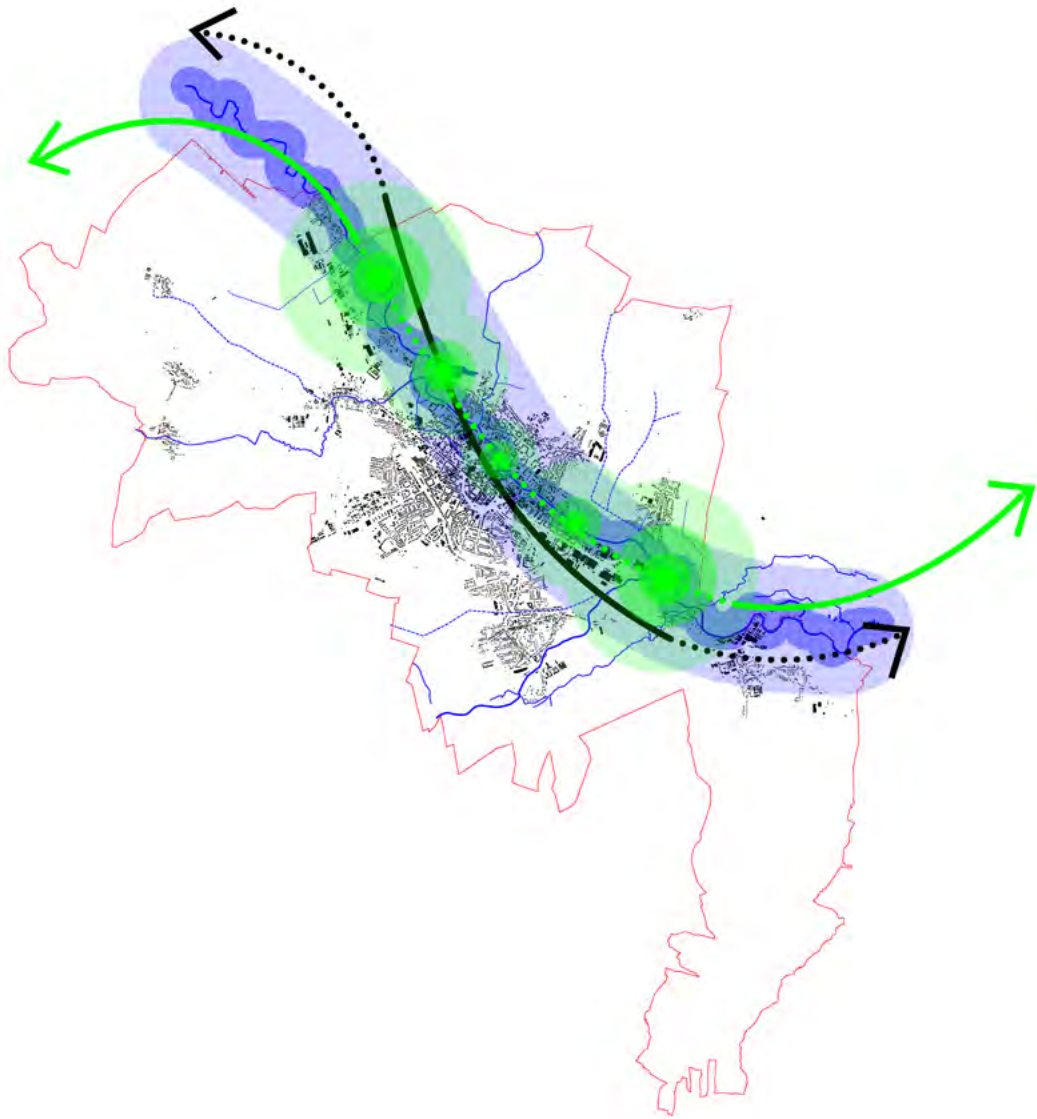

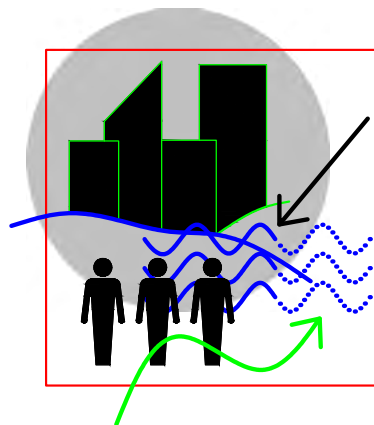
2c/ PROSTUPNOST - intenzita

Prostupnost ve městě je chápána jako samozřejmost. V krajině a obzvláště v říční krajině je třeba zaměřit se na hlavní body propojení, nutnost jejich provázanosti a jejich míru intenzity. Návrh potlačuje silniční dopravu v okolí řeky a naopak podporuje prostupnost pěší a cyklistickou. Zaměřuje se nejen na provázanost v rámci katastru, ale také na návaznost okolní krajiny a sídel.

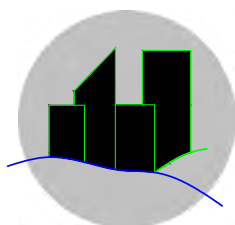
- podpora prostupnosti skrze krajinu -

3/ PROPOJENÍ MĚSTA A ŘEKY

Princip propojení města a řeky se zaměřuje na kvalitu a množství veřejných prostranství, jejich polyfunkčnosti a adekvátního vybavení. Zkoumá možnosti místních rekreací, dějů a aktivit a hledá jejich vzájemnou dostupnost a návaznost srze existující či nově navržené trasy.

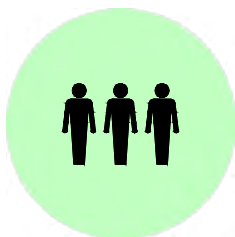

3a/ VEŘEJNÝ PROSTOR - body / plochy / linie

Prostor a okolí řeky je jedním z důležitých veřejných prostranství města. Výhledové osy by měly být zachovány a průhledy příčných profilů podporovány. Zástavba v okolí řeky by se k ní neměla točit zády ale naopak podporovat její charakter a nevytvářet tak zbytečná „slepá“ místa a nepřekročitelné bariéry. Návrh se zaměřuje na intervenci nových ploch, bodů či linií, které podporují a dále rozšiřují veřejná prostranství řeky i města.

- navrácení genia loci -

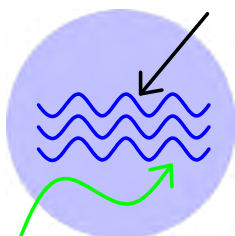

3b/ LIDÉ - děje a rekreace - kultura / sport / příroda

Nejintenzivnější vztah mezi řekou, městem a jeho obyvateli je v místech husté a kontinuální zástavby, resp. v urbanizovaných protředích a centrech města. V těchto místech by provázanost s řekou a její rekreace měla nabízet co nejvíce možnou polyfunkčnost. Veřejná prostranství by měla být adekvátně vybavená, snadno přístupná a dostatečně provázaná. Návrh navazuje na stávající rekreace a uchopuje potenciál aktivit a dějů, které se v daných lokalitách přirozeně vyskytují.

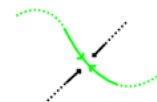

- vytvoření nových bodů zájmu

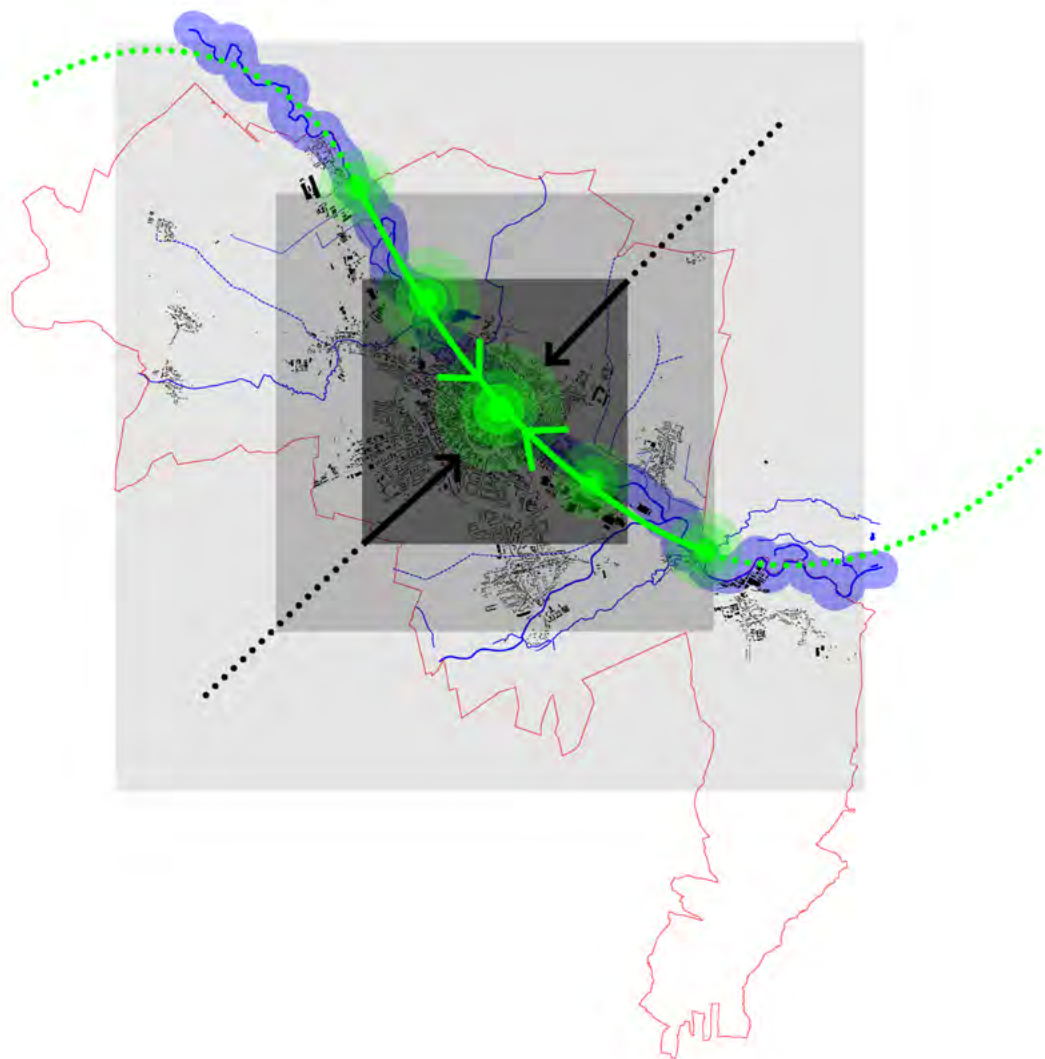

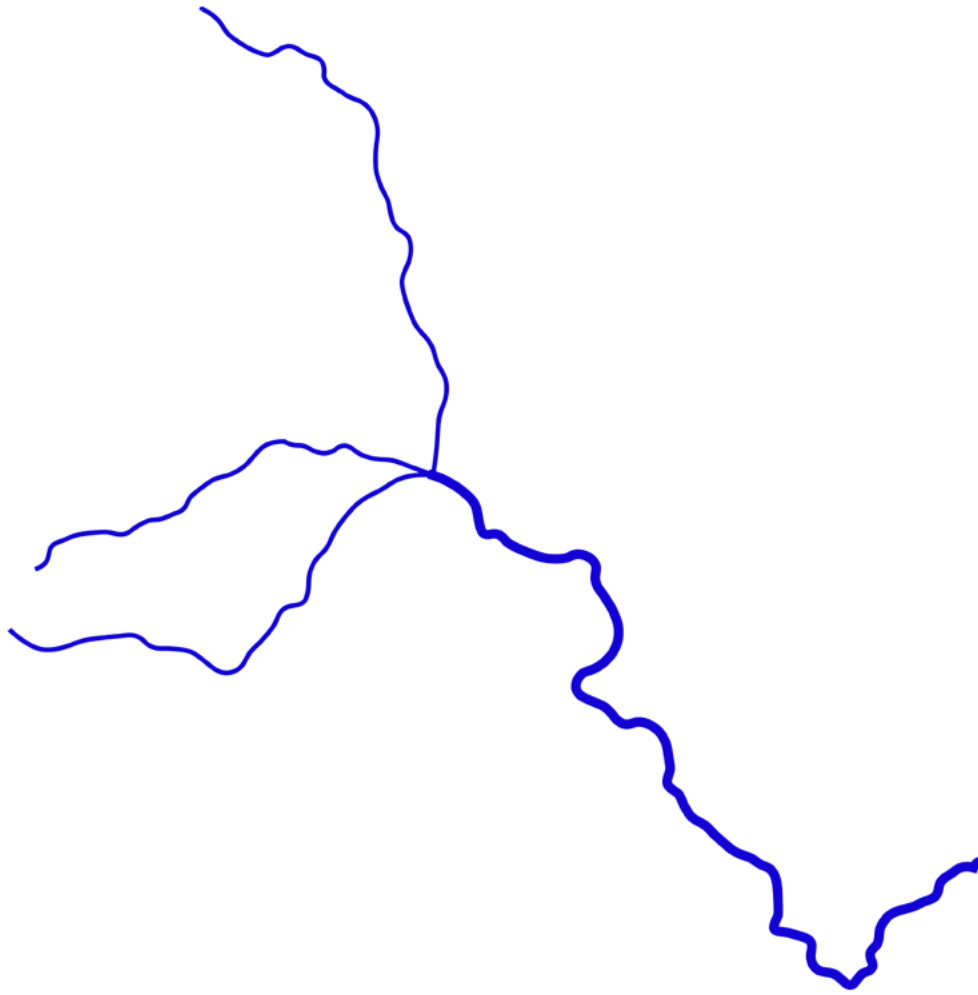
3c/ NÁVAZNOST - dostupnost (fyzická i časová)

Místa celoměstského významu a jejich dostupnost by měla být podporována adekvátní pěší a cyklistickou sítí cest. Jejich vzájemná provázanost by měla být čitelná, pohyb mezi jednotlivými body intuitivní a dostupnost uchopitelná. Rychlost a intenzita pohybu v okolí řeky by měly být odstupňovány adekvátně v rámci potřeb daného místa. Návrh se mimo současné trasy zaměřuje také na hledání nových návazností, a vytváří tak barvitou škálu dostupnosti a pohybu.

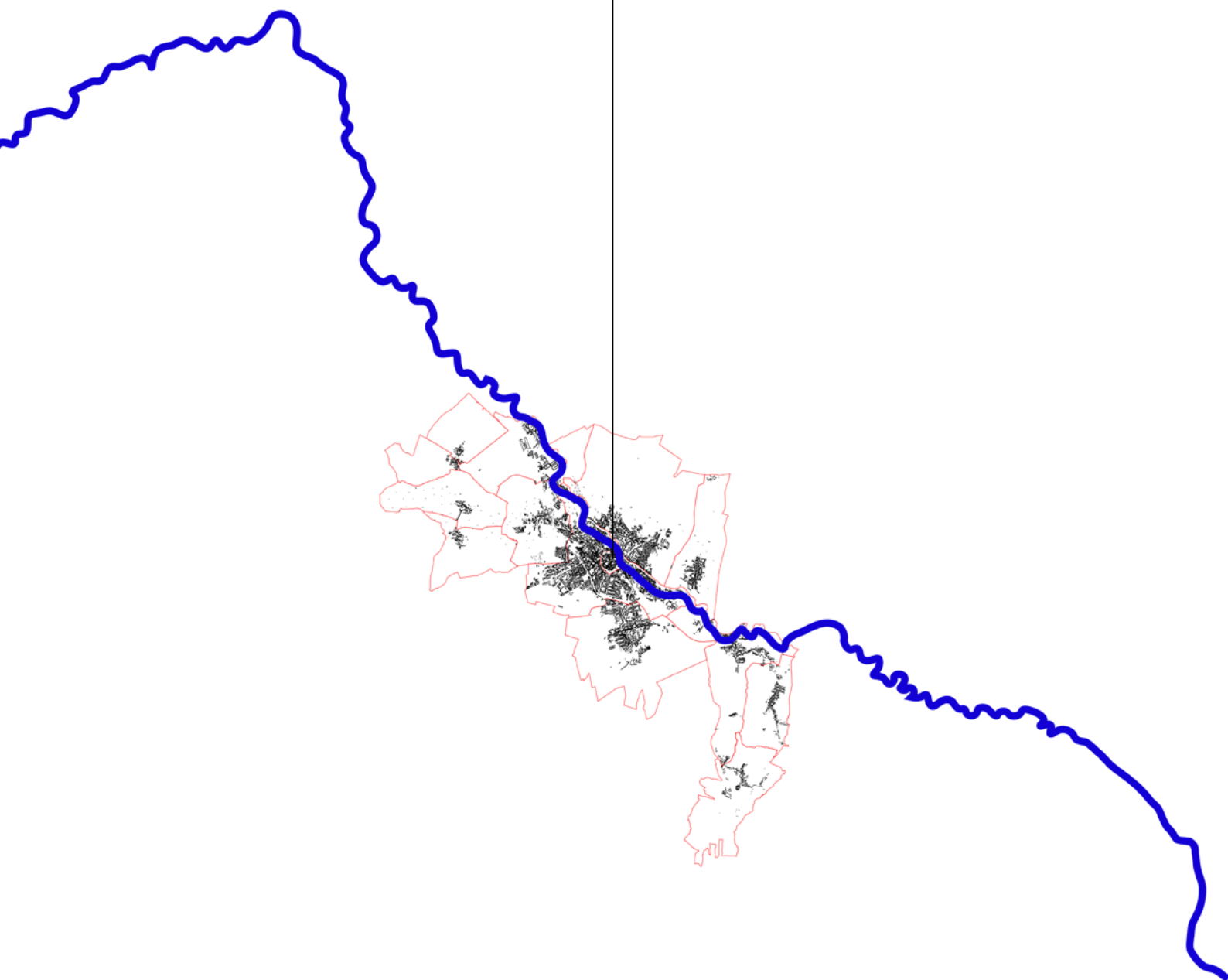
- obnova napojení města a jeho okolí -

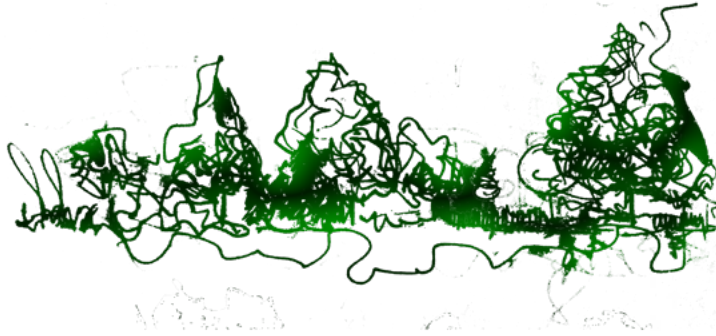

CÍL

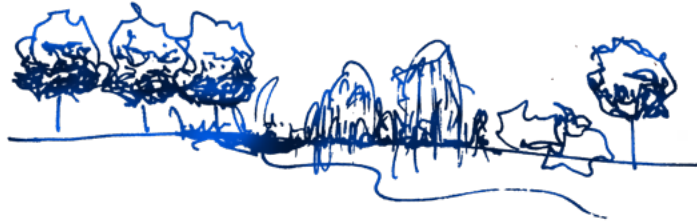
V souhře se stanovenou vizí projektu , si tento návrh také bere za cíl vrátit řece prostor tam, kde je to možné - tedy v extravilánu (před a za městem). V jeho intravilánu (uvnitř města), si návrh naopak klade za cíl řeku navrátit lidem.

A

B

C

D

KONCEPT

Koncept návrhu je tvořen na základě odlišných charakterů řeky, propisujících se v rámci jejího toku skrze katastrální území města. Jednotlivé charaktery vychází ze současných atmosfér, struktury okolní zástavby, polohy daného místa a dosavadního využití území. Koncept následně tyto aspekty interpretuje a propisuje v návrhu konkrétních lokalit. Každý z daných charakterů má svou přidanou funkci, specifickou podobu a odlišnou roli v rámci města.

Koncept návrhu plynule navazuje na vizi projektu a propisuje v sobě její zastoupení.

CHARAKTERY ŘEKY

A/ PŘÍRODNÍ

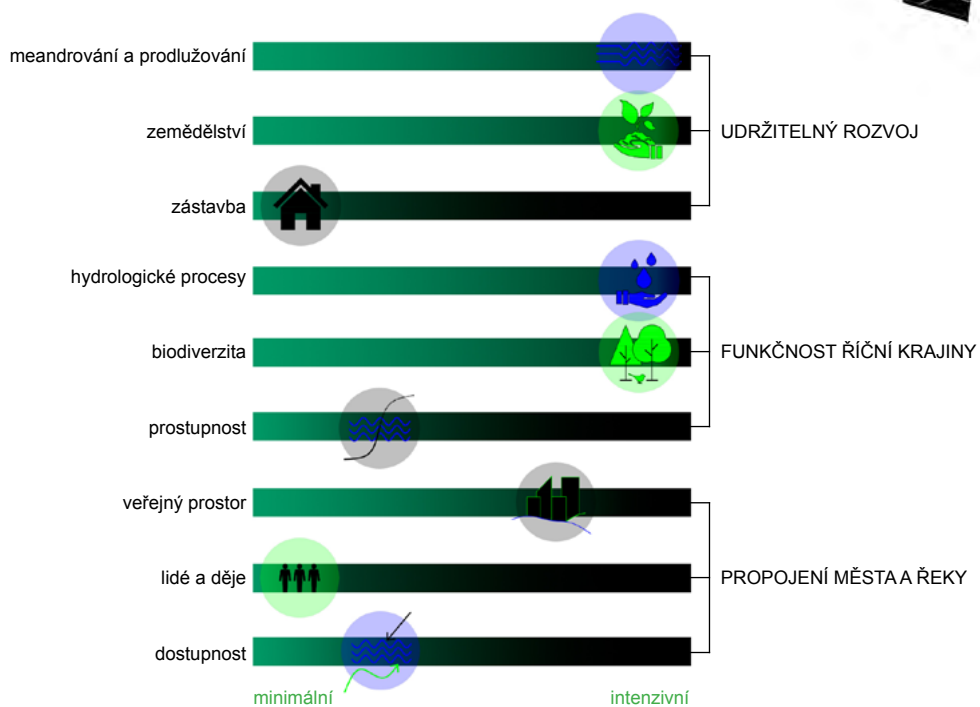
B/ PARKOVĚ-REKREAČNÍ

C/ MĚSTSKÝ

D/ INDUSTRIÁLNÍ

A/ PŘÍRODNÍ

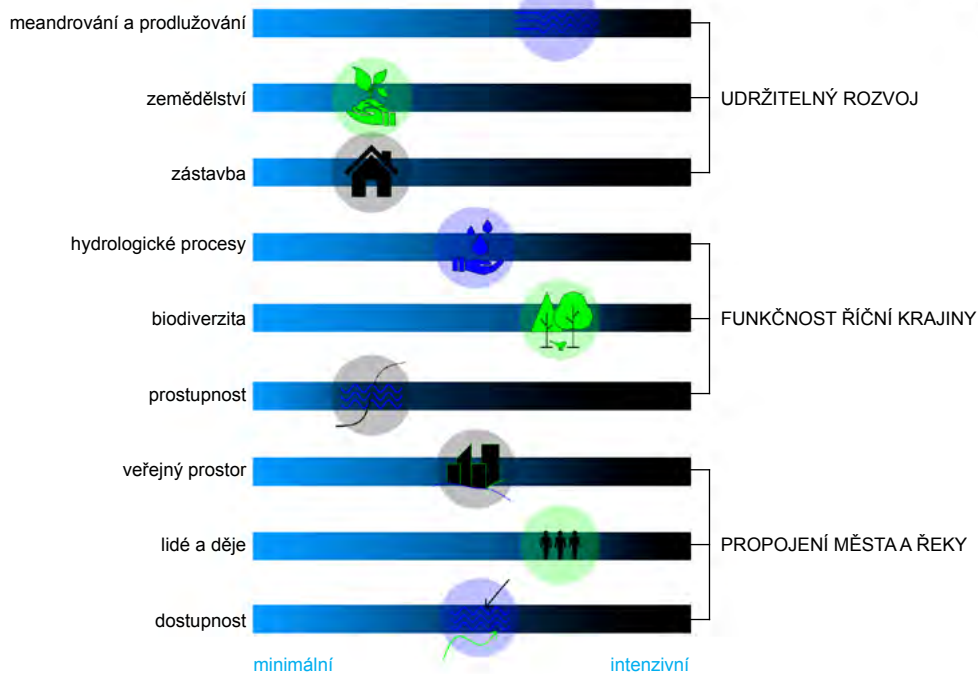
Přírodním charakterem jsou označeny plochy v krajních částech katastrálního území, tedy v extravilánu města. Jedná se o území s nejvyšším potenciálem přírodního či přírodě blízkého stavu. Je zde prostor pro vytváření nových vodních ploch, tůní, slepých a vedlejších odlehčujících ramen. Nově vzniklá ramena v krajině přirozeně meandrují, a tam kde je to možné, následují své historické trasy. Vznikají zde rozsáhlé biotopy s přírodními plochami. Řeka je lemována břehovými porosty, lužními lesy, mokřady, loukami a trvale travnatými porosty. V severní části je ukrytý Palhanecký jez a v části jižní pak soutok řeky Opavy a Moravice. Obě tato místa jsou skrze návrh zpřístupněna a citlivými zásahy obnovena. Cestní síť je jednak tvořena páteří cyklistickou osou, která umožňuje návaznost na okolní sídla a krajinu, ale také dílčími pěšími trasami srkze dané území, které pozorovateli otevírá pohled do místní krajiny.

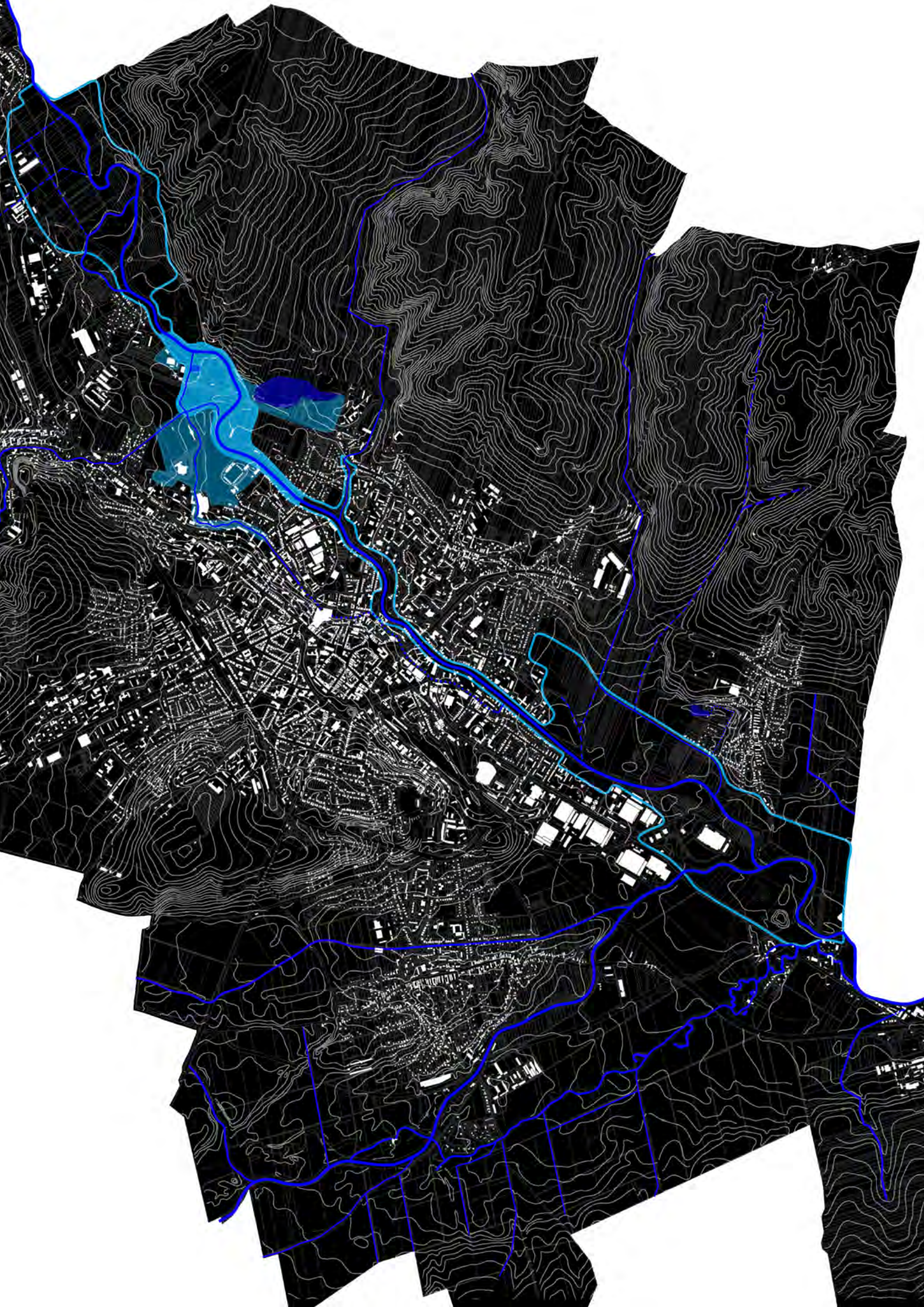

B/ PARKOVĚ-REKREAČNÍ

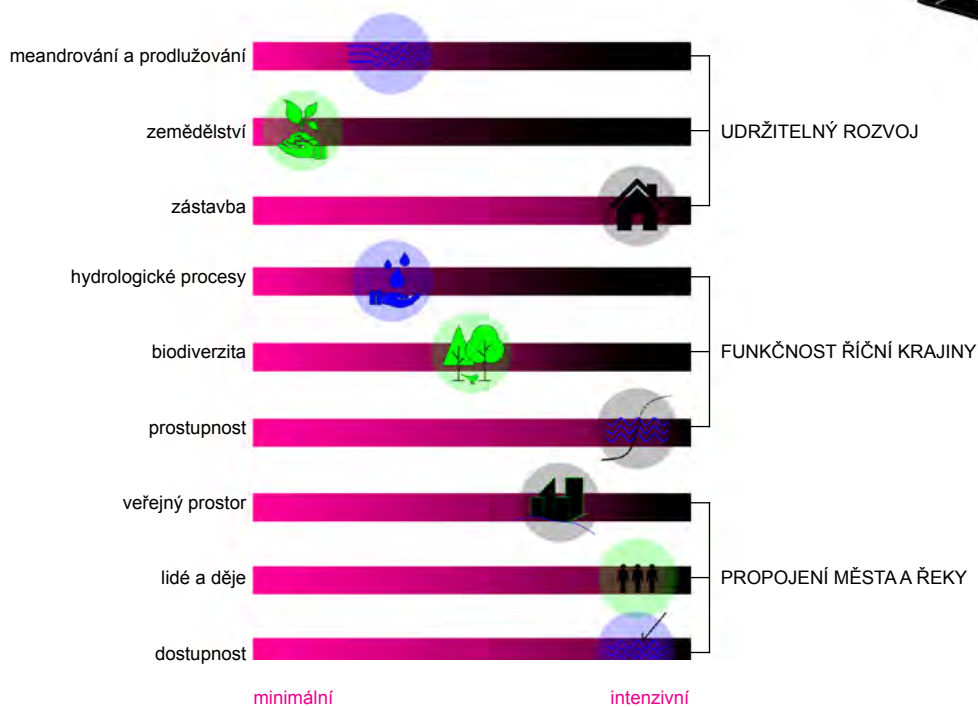
Parkově-rekreačním charakterem je označena plocha, která ze severu plynule navazuje na charakter přírodní. Vlně se srážá údolí zahradkářských osad kde naráží na vojenský splav a vedlejší rameno slalomového kanálu. Dále pluje sepiatým kaňonem mezi sportovními areály a rekreačním jezerem. Pokračuje podél Městských sadů, kde se do řeky Opavy vlévá potok Velká. Odtud skrze velkorysé aleje postupně navazuje na městský charakter a centrum města. Návrh v tomto místě řeší především nová propojení jednotlivých sportovních areálů, doplňuje parkovou i rekreační strukturu, rozvolňuje terén pro případný rozliv řeky a nabízí nová místa k rekreaci.

C/ MĚSTSKÝ

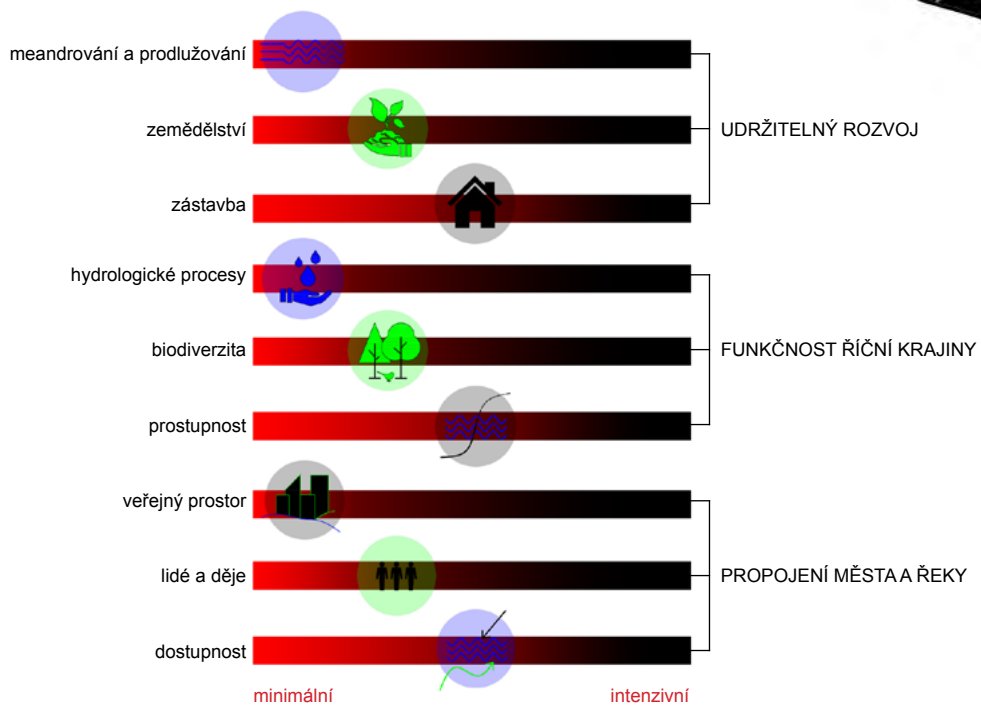
Městským charakterem je tvořena plocha v samém centru města. Jedná se o místo s nejintenzivnější fluktuací lidí, dějů a prostranství. Návrh si zde klade za cíl vytvoření prakticky funkčního veřejného prostranství, hledá nové propojení historického centra se sídlištěm Kateřinky západ a možnost opětovného odtrubnění městského náhonu. v potenciálně nově vzniklém městském urbánním bloku. Zároveň se snaží zachovat pohledové a výhledové osy na historické památky i sídlištní panorama. Vznikají zde také příčné profily nabízející proměnný, uliční či pobytový charakter.

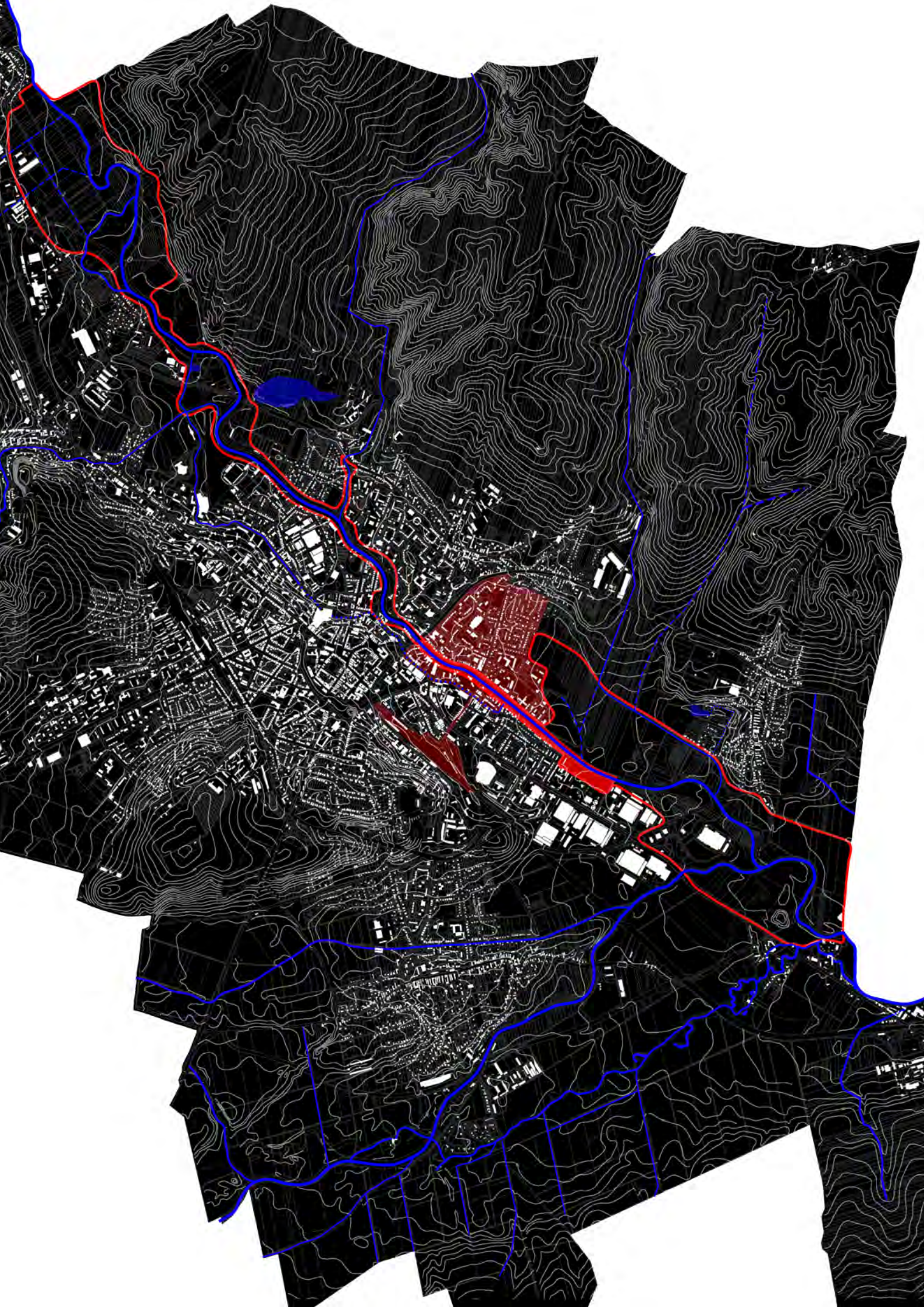

D/ INDUSTRIÁLNÍ

Industriálním charakterem je tvořena plocha v nejnepříjemnějším useku vodního toku. Jedná se o lokalitu průmyslových areálů, skladů a výrobních ploch s roztroušenou zástavbou. Pocitově se jedná o nejsvázanější prostor řeky, kde jednou z jeho hlavních funkcí je rychlé spojení nezátížené automobilovou dopravou. Návrh v tomto místě reaguje na možnost nových příčných propojení hlavní stanice vlakového nádraží se sídlištěm Kateřinky východ a potenciálně nově vzniklou residenční čtvrtí. Srze tyto návaznosti hledá srytý potenciál jinak nezajímavých výrobních ploch, vytváří nové intervence a otevírá pohledové osy na industriální zástavbu.

NÁVRH

Postup návrhové části vychází z celkové vize projektu a následně stanovuje dílčí cíle, kterých by měl projekt dosáhnout. Tyto cíle zpracovává v jednotlivých vrstvách návrhu pokrývajících celé katastrální území a dále je aplikuje v konkrétních formách detailního řešení jednotlivých charakterů.

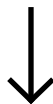
CÍLE NÁVRHU

ZADRŽENÍ VODY V KRAJINĚ
SJEDNOCENÍ A ROZŠÍŘENÍ ZELENÉ PÁTEŘE ŘEKY
PODPORA PĚŠÍ A CYKLISTICKÉ PROSTUPNOSTI
VYTVOŘENÍ NOVÝCH BODŮ ZÁJMU

VRSTVY NÁVRHU

1/ VODA
2/ VEGETACE
3/ PROSTUPNOST - DOSTUPNOST - NÁVAZNOST
4/ LIDÉ - DĚJE

CHATAKTERY

A/ PŘÍRODNÍ
B/ PARKOVĚ-REKREAČNÍ
C/ INDUSTRIÁLNÍ
D/ MĚSTSKÝ

VRSTVY NÁVRHU

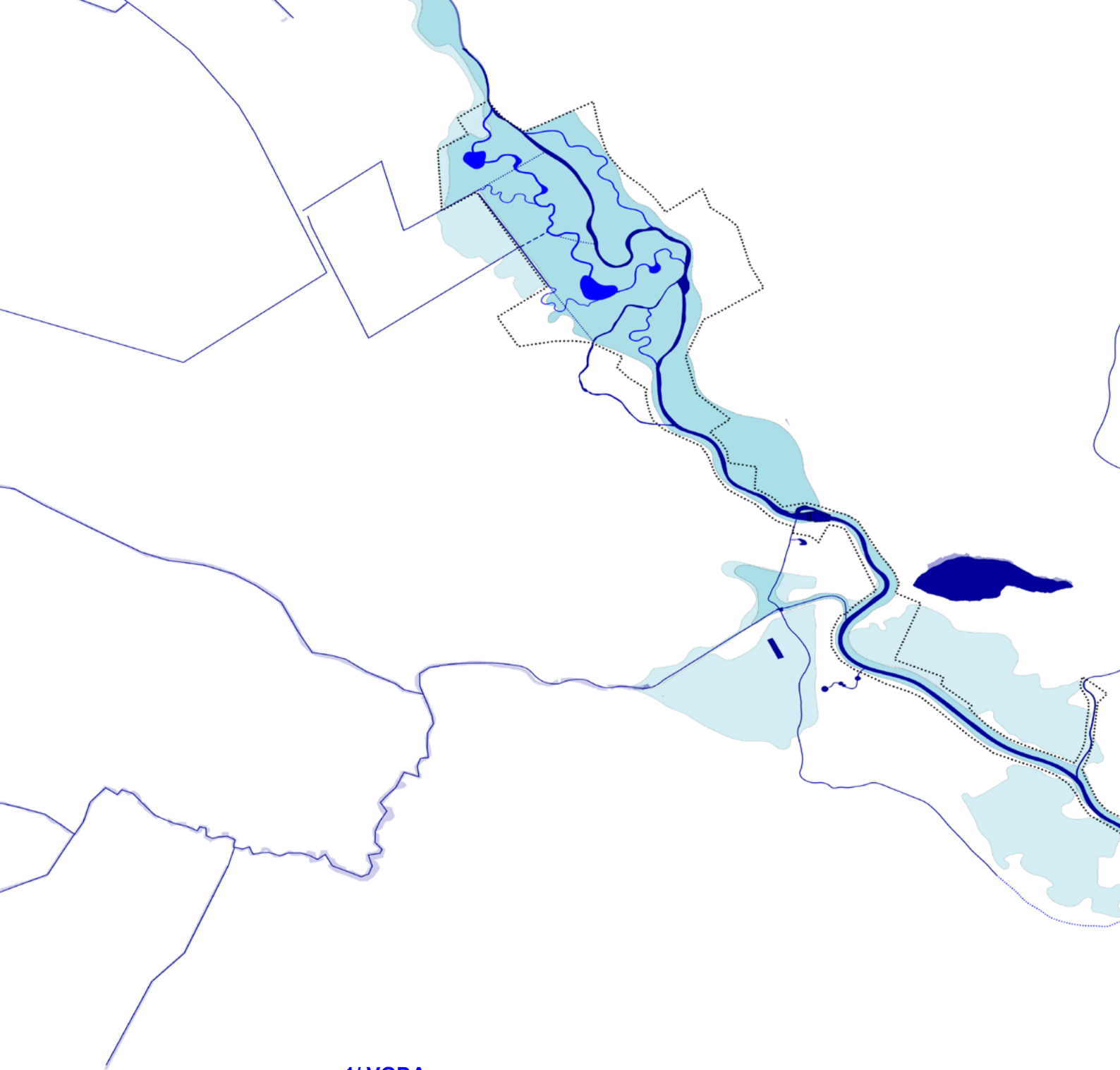
V této kapitole jsou popsány jednotlivé vrstvy návrhu, jejich návaznost, kontext a zastoupení v celé ploše katastrálního území. Jejich konkrétní formy a řešení jsou pak uplatněny v detailnějším zpracování jednotlivých charakterů území.

1/ VODA

2/ VEGETACE

3/ PROSTUPNOST - DOSTUPNOST - NÁVAZNOST

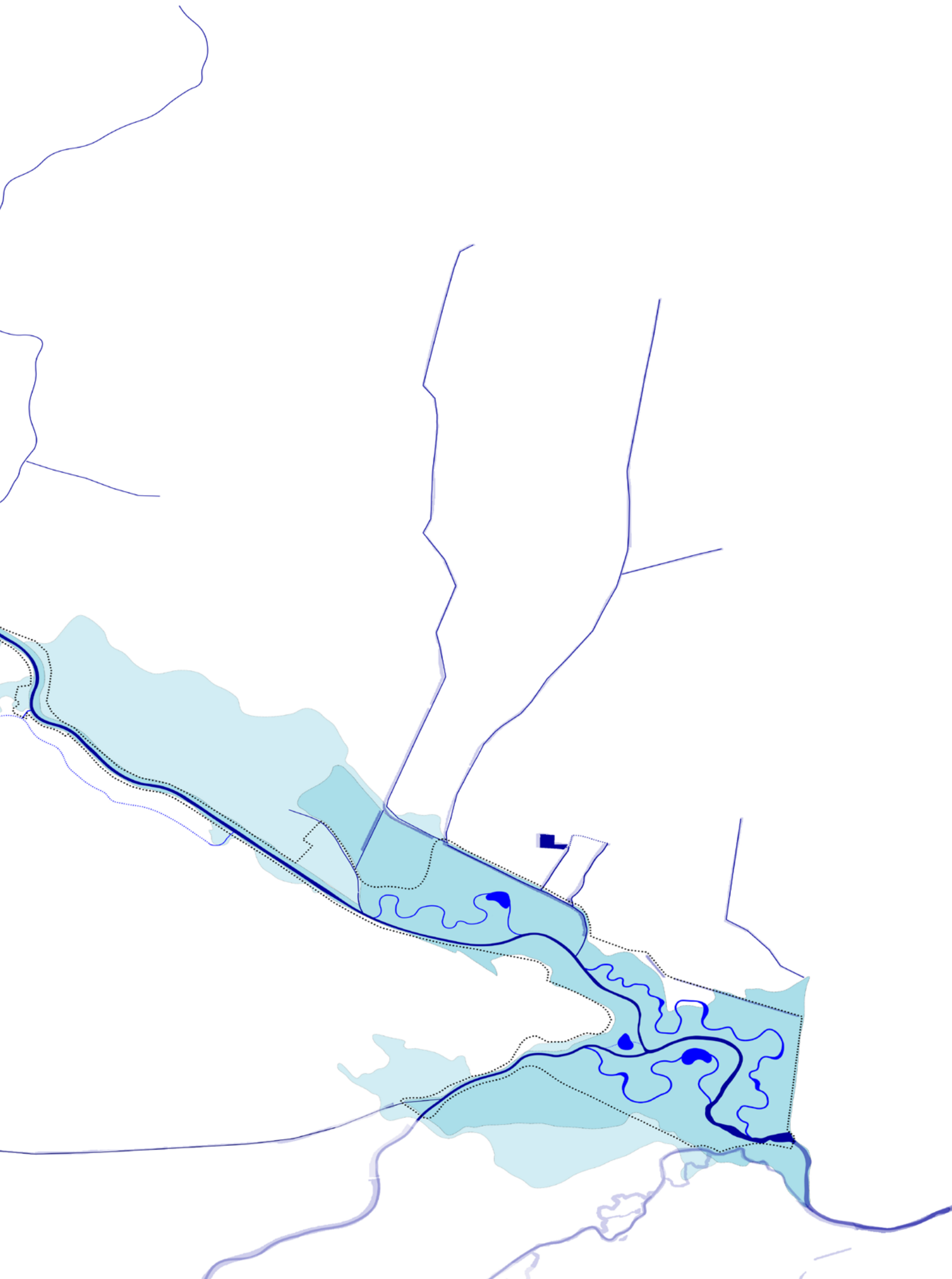
4/ LIDÉ - DĚJE

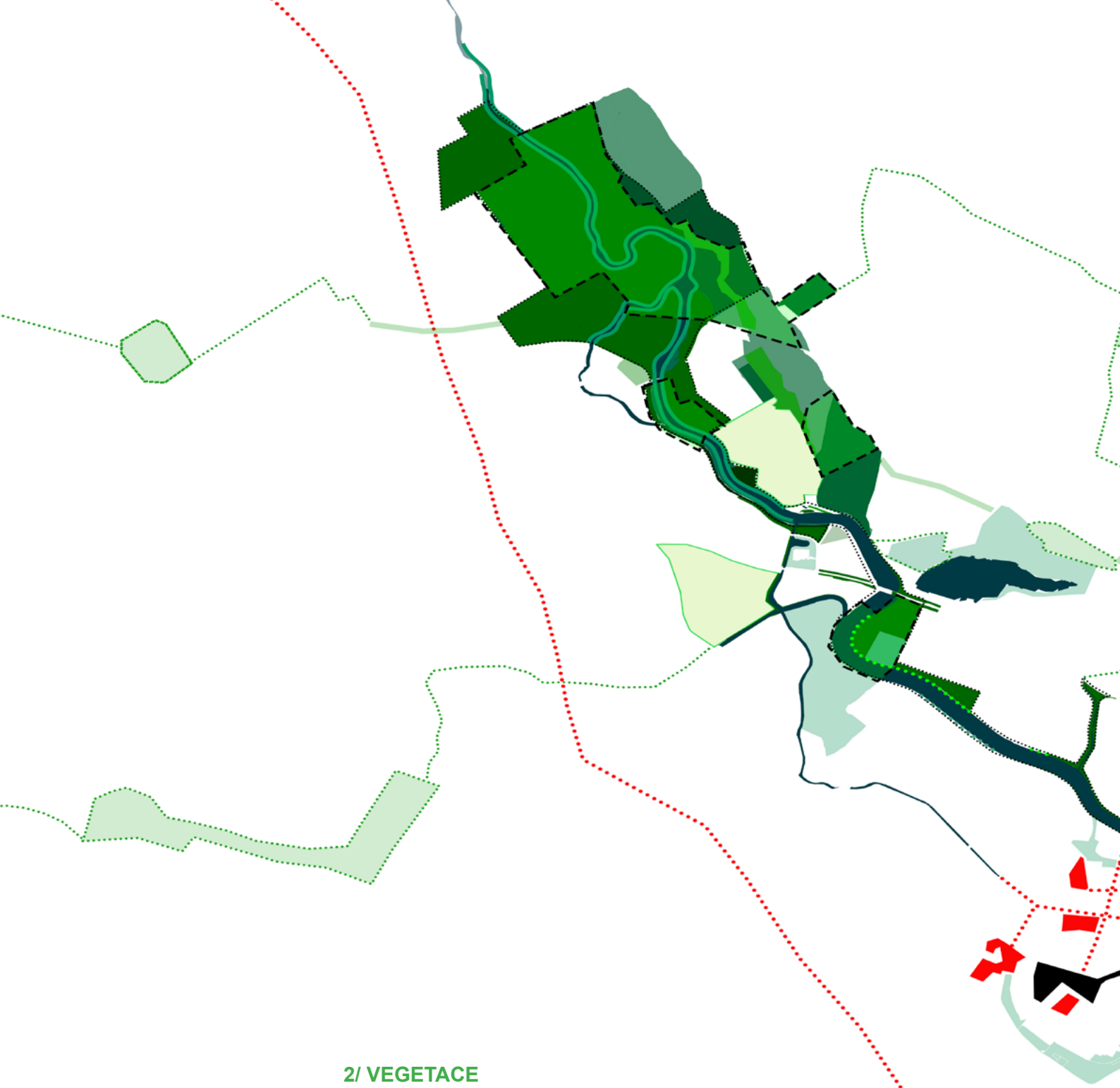

1/ VODA

Tato vrstva návrhu se zaměřuje na řeku a vodu jako takovou. Zkoumá pohyb a tvar jejího hlavního toku, počet a polohu vlévání toku vedlejších, sleduje cesty odtokových linií, a v neposlední řadě kvalitu a rozmanitost vodních ploch. Současný tvar a poloha koryta hlavního toku řeky je definována skrze možnosti extravilánu navazující krajiny a hraniční body struktury zástavby uvnitř intravilánu města, zůstává tedy nezměněn.

Návrh se spíše soustřeďuje na možnosti rozšíření hydrologické sítě o vedlejší ramena, potůčky, tůně a vodní plochy různorodých podob. Nově navržené linie vedlejších toků proplouvají okolní krajinou v přirozeně meandrujících tvarech, v místech s velkorysou plochou se volně vlévají do nově vytvořených vodních ploch, které jednak podporují hydrologické funkce říční krajiny, např. přirozené vsakování, zadržení vody v krajině, prostor pro přirozený rozliv v povodňových stavech, změnu mikroklimatu či podporu různorodosti biodiverzity a jejich organismů, ale také vdechují do místní krajiny, jinak využívané jen pro hospodárně-zemědělskou funkci, novou podobu přirozeného či přírodě blízkého stavu, který se stává útočištěm pro lokální faunu a flóru, pro člověka pak oázou a pozorovatelnou přirozených procesů a renaturace.

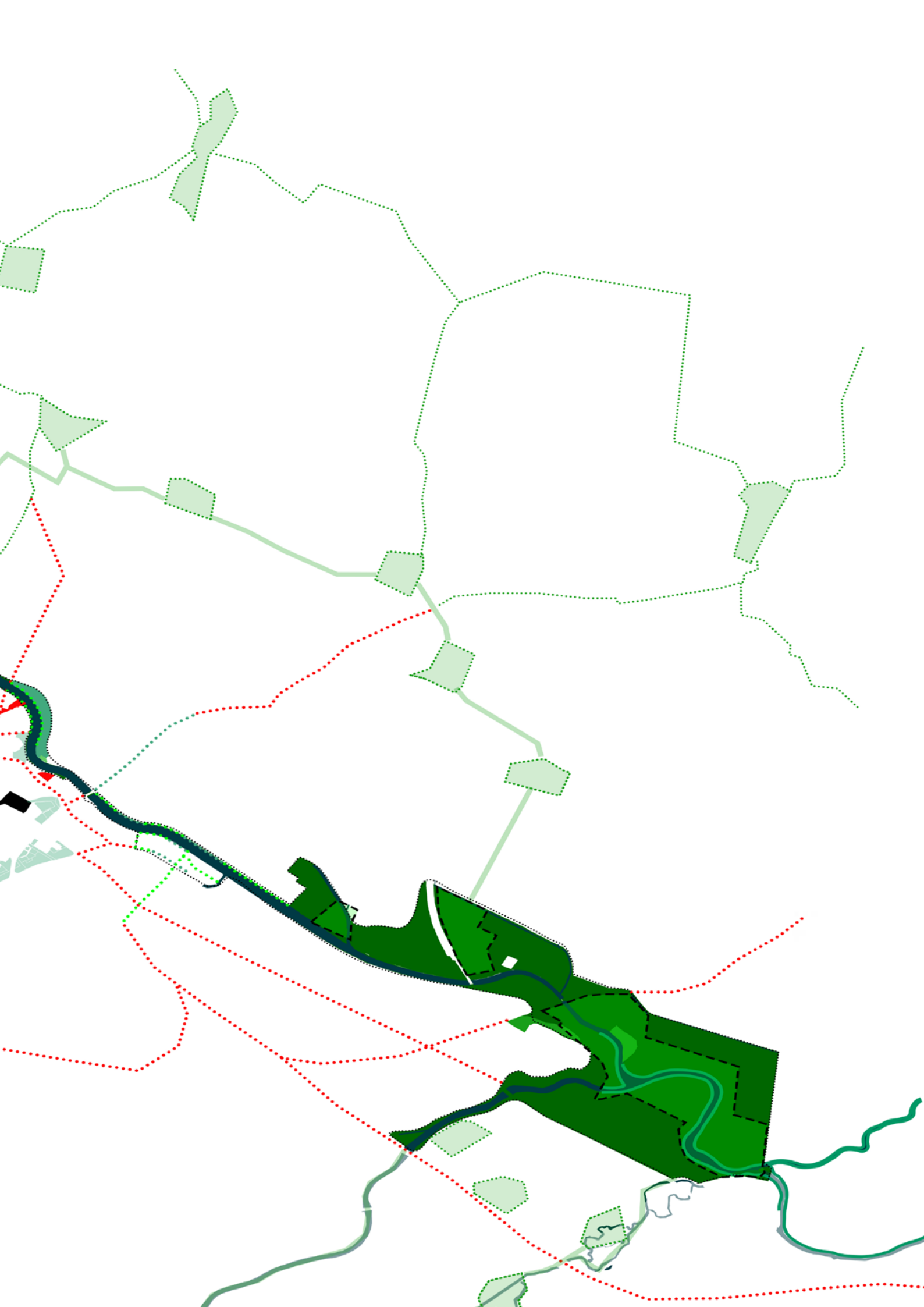

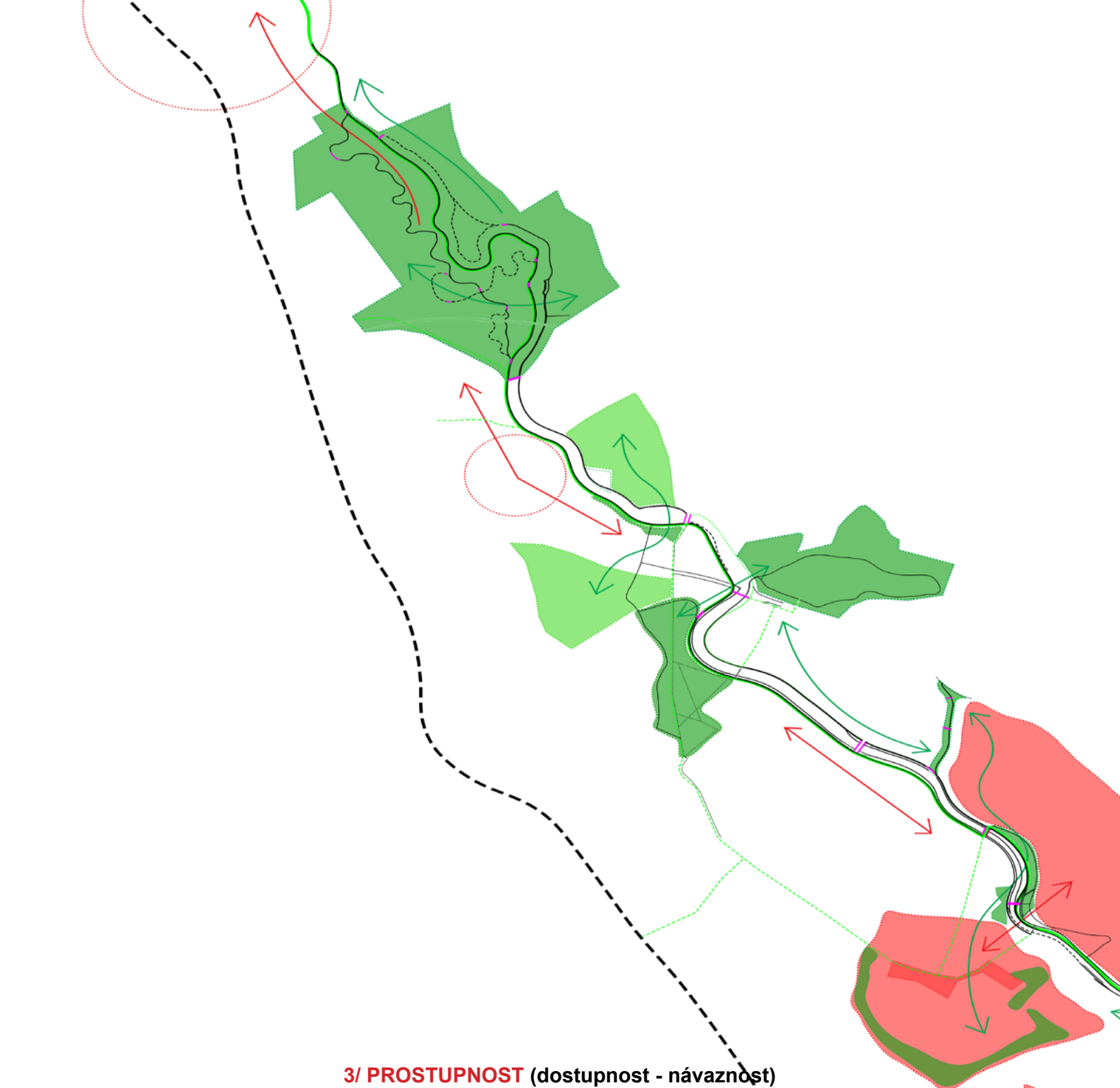
2/ VEGETACE

Tato vrstva návrhu se zaměřuje na sjednocení zelené páteře vinoucí se kolem hlavního toku a její rozšíření a posílení srze novou intervencí ploch. Vegetační vrstva návrhu je tvořena v závislosti na vrstvě předchozí. Poloha nových meandrů a vodních ploch předdefinovávají možnosti druhové skladby vegetačních vrstev v jejich okolí.

Návrh se snaží respektovat v co největší možné míře stávající vegetační patra. K největším změnám dochází v územích na hranicích katastru, kde na místě zemědělských polí vznikají v aktivních zónách záplavových oblastí nové biotopy s přírodními plochami tvořené převážně lučními lesy, mokřady, loukami či trvale travnatými porosty. Doprovodná břehová zeleň je očištěna od náletových dřevin a neprostupných křovin, které zabraňují dostupnosti i výhledu k řece.

Skrze město je zelená páteř doplňovaná intervencí ploch a linií různého typu. Tyto intervence vytvářejí kontinuální návaznost jednotlivých ploch veřejné zeleně, napomáhají k lepší orientaci v propojení města a řeky, a doplňují zastoupení přírody v modrozelené infrastruktuře sídla.

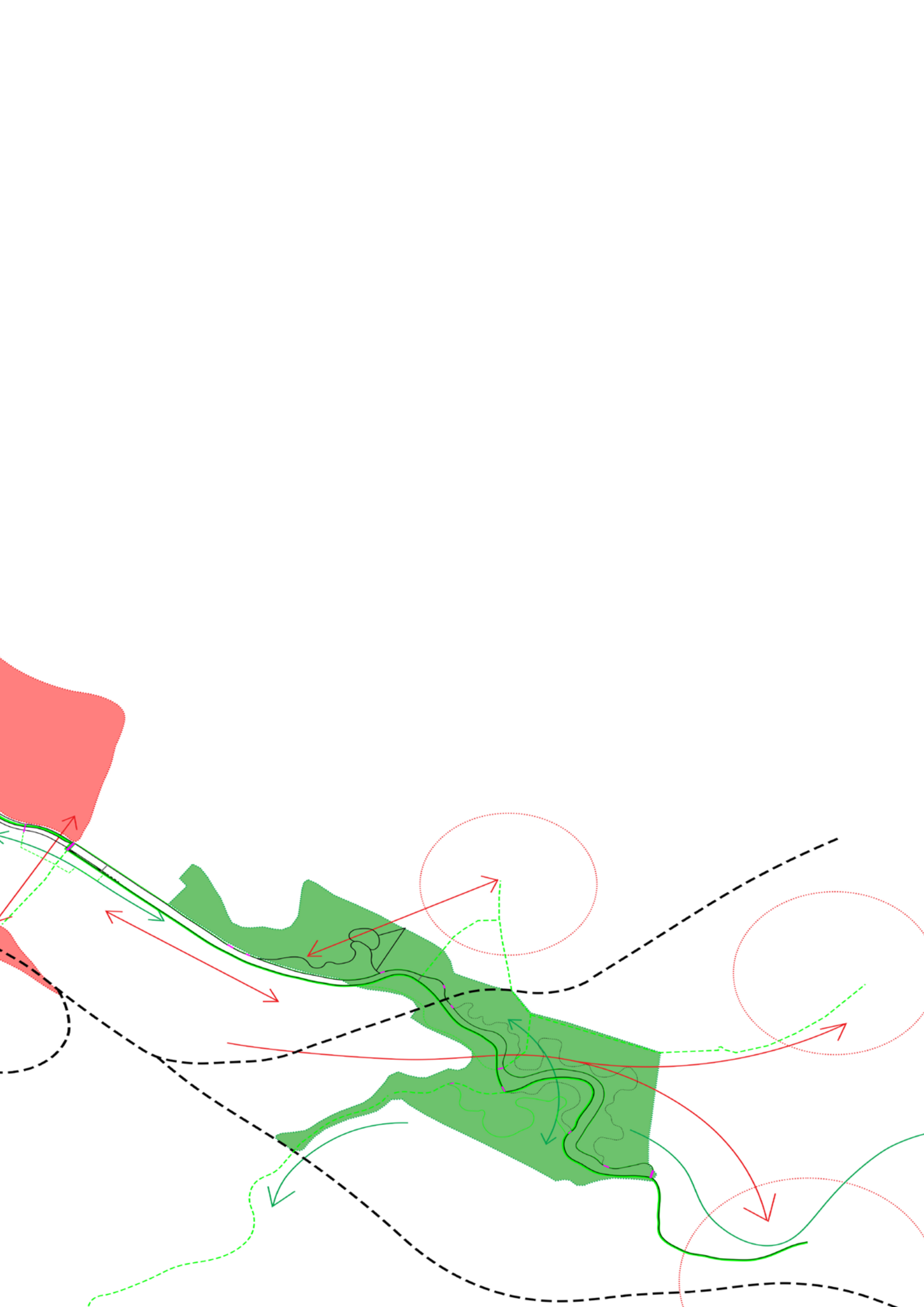

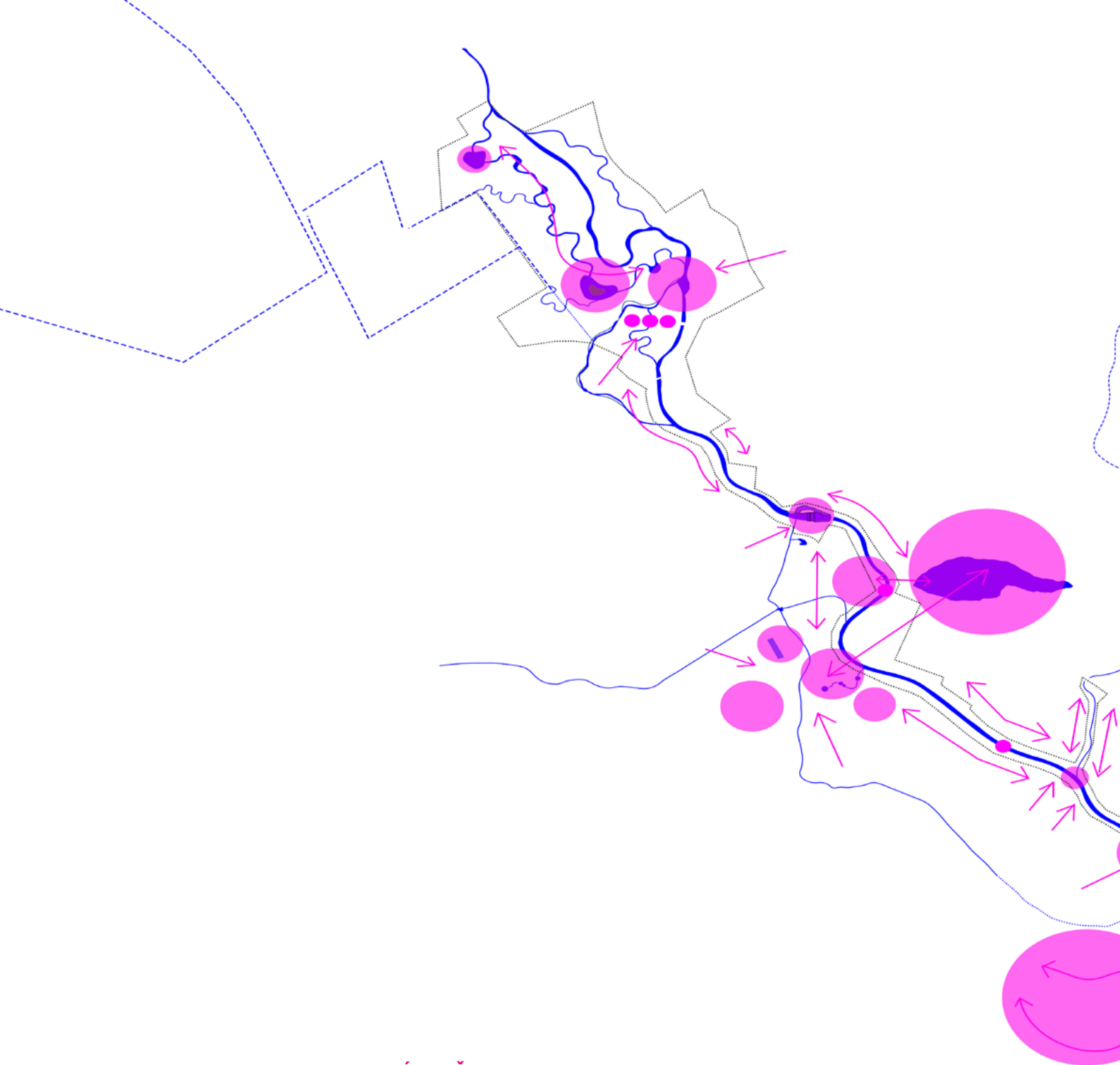
3/ PROSTUPNOST (dostupnost - návaznost)

Tato vrstva návrhu si klade za cíl posílení prostupnosti říční krajiny, zlepšení dosavadní dostupnosti řeky a jejích břehů, a návrh nových návazností v rámci sídla i jeho okolí.

Návrh se zaměřuje na vzájemnou propojenost jak v podélném tak v příčném směru. Podélnou páteřní osu tvoří pěší a cyklistické trasy kopírující hlavní tok řeky. Stávají se tak primárním propojovacím prvkem jednotlivých částí města, charakterů řeky a sousedních vesnic. V příčném směru, je zlepšení prostupnosti docíleno propojením břehů a jejich dílčích lokalit skrze novou síť lávek pro pěší a cyklisty. Lávky jsou navrženy v místech, kde spojení současných návazností chybí, tam kde vznikají návaznosti nové, nebo je doplněno v místech stávajících mostů s převládající motorovou dopravou.

Hlavní osy příčného a podélného směru navazují na současnou síť cest, propojují ji v místech přerušení a jsou doplněny o nové dílčí trasy, jejichž hlavní funkcí je vzájemná vnitřní propojenost páteřních os, zlepšení dostupnosti dnes jinak těžce přístupných míst a otevírání nových možností pohybu skrze stávající i navrhovanou podobu města a jeho řeky.

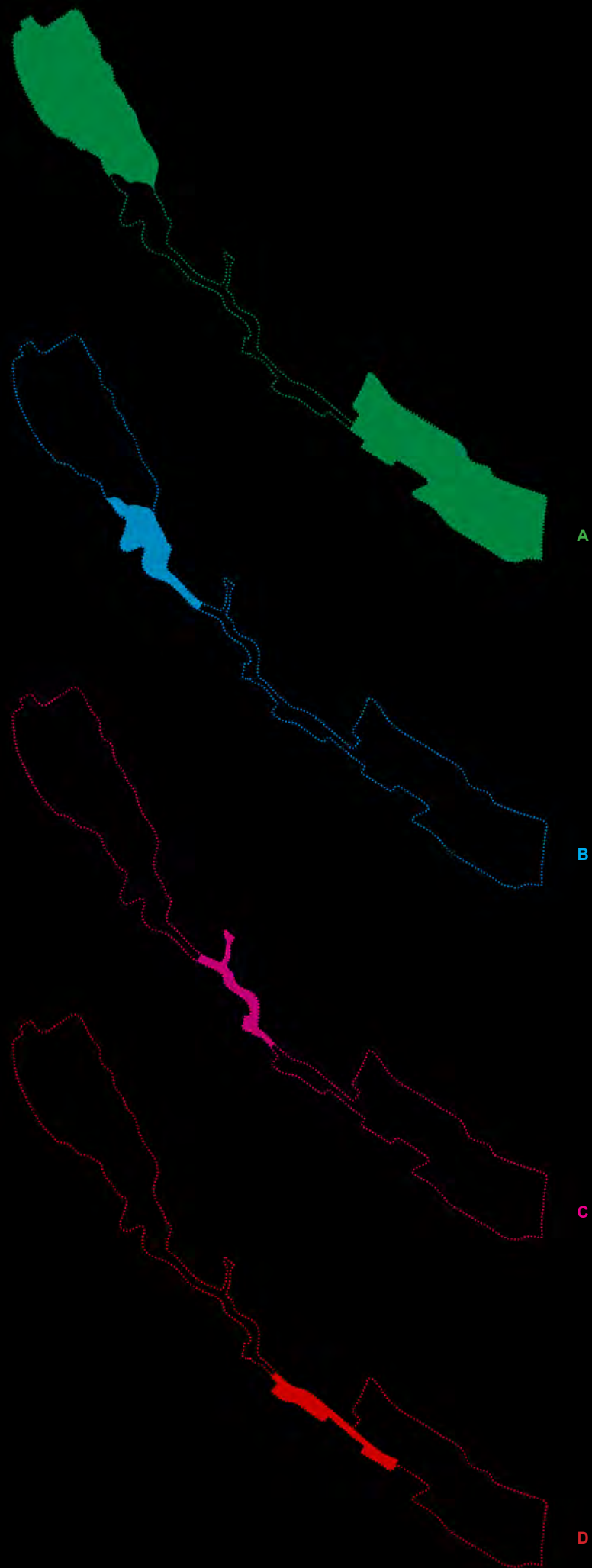

4/ LIDÉ A DĚJE

V návaznosti se vznikem nové hydrologické sítě vodních toků a ploch, vegetačních prvků a linií prostupnosti, vznikají i nové body zájmu a potenciálních aktivit. V současnosti se v okolí řeky vyskytují nahodilé funkce, které zde sice vznikají přirozeně, ale postrádají přidanou hodnotu aktivní participace.

Návrh na tyto funkce navazuje, uchopuje jejich potenciál a následně je interpretuje skrze novou formu. Mezi nejintenzivěji využívaná místa patří přirozeně centrum města a lokality husté zástavby s vysokým počtem obyvatel. V těchto prostranstvích si návrh klade za cíl vytvoření kvalitního veřejného prostoru, potlačení negativních vlivů vandalizmu a návrh adekvátního sociálního vybavení. Čím intenzita využití území klesá, tím spíše se návrh snaží podchytit již existující rekreace, podpořit jejich provázanost a poskytnout jim nový prostor pro rozvoj. V místech přírodního charakteru, kde je člověk spíše jen pozorovatelem než aktérem, se hlavní aktivitou stává vnitřní interakce s místní biotou a uvědoměním sebe sama.

4 CHARAKTERY

Tato kapitola návrhu se zabývá čtyřmi odlišnými charakteristikami městského území, z nichž každá má unikátní vlastnosti a funkce. Každý z těchto charakterů je navržen s ohledem na specifické potřeby a potenciály dané oblasti, s cílem vytvořit harmonické a funkční prostředí pro místní obyvatele i návštěvníky města.

KONCEPČNÍ ZPRACOVÁNÍ

A/ PŘÍRODNÍ

DETAILNÍ ŘEŠENÍ

B/ PARKOVĚ-REKREAČNÍ

C/ MĚSTSKÝ

D/ INDUSTRIÁLNÍ

A - PŘÍRODNÍ (sever)

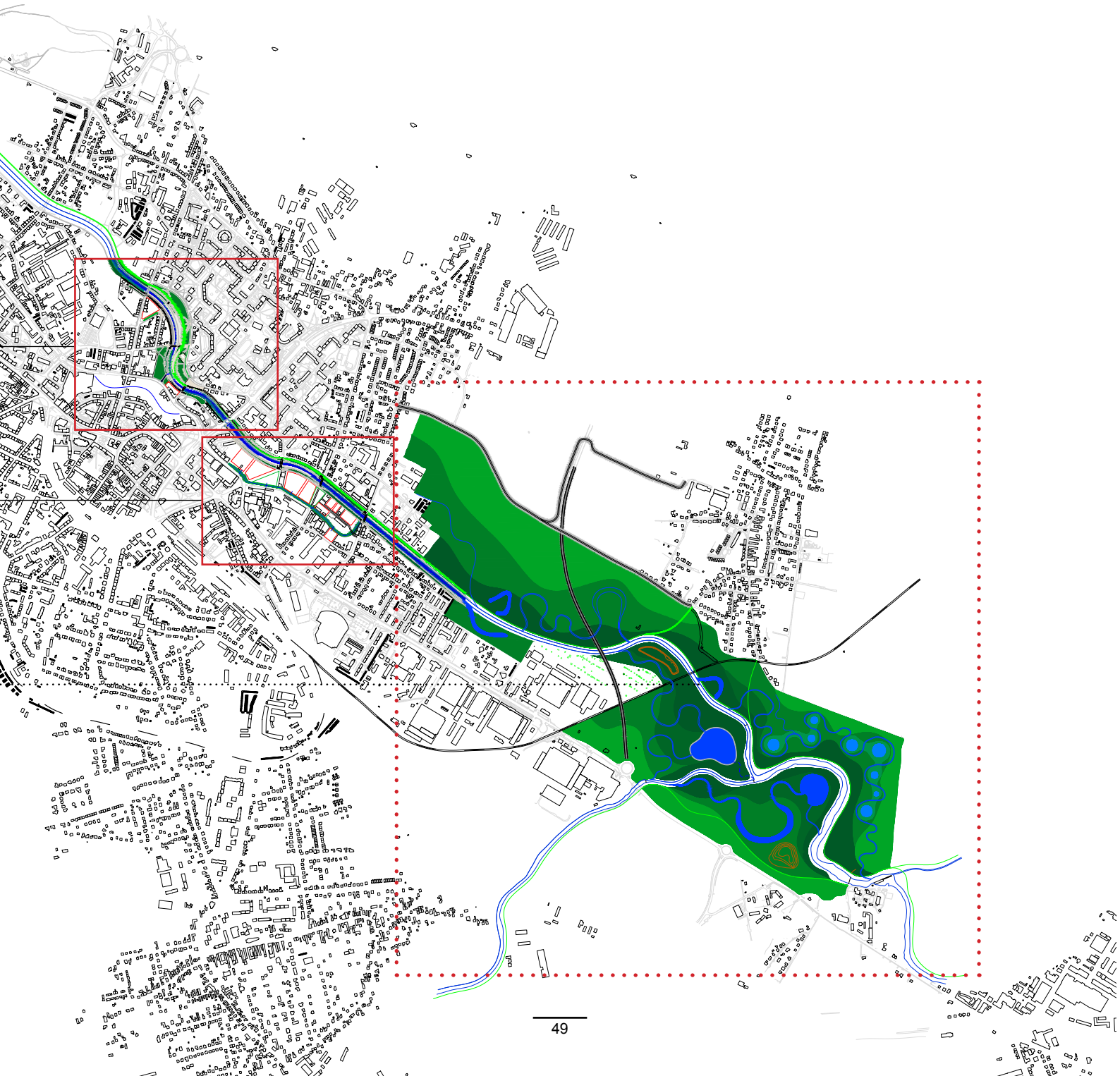
B - PARKOVĚ-REKREAČNÍ

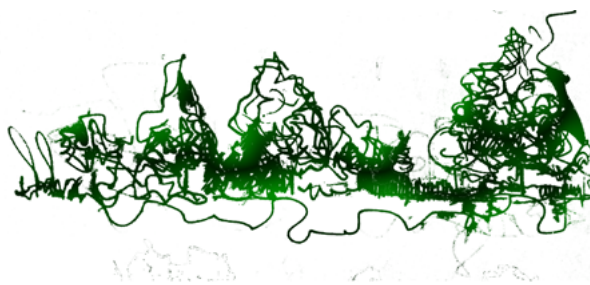
C - MĚSTSKÝ

D - INDUSTRIÁLNÍ

A - PŘÍRODNÍ (jih)

MASTERPLAN

A - PŘÍRODNÍ (sever)

Přírodní plochy se nacházejí v okrajových částech katastrálního území, tedy v extravilánu města. Tyto oblasti mají vysoký potenciál pro podporu a obnovení přírodních a přírodě blízkých stavů.

VODA

Vodní plochy a poldry:

Vytváření nových rybníků, tůní a jezírek, které umožňují zachycení a zadržení vody v krajině. Spolu s úpravou terénu přispívají ke zvýšení kapacity možného rozlivu řeky při povodních a extrémních srážkách. Zároveň podporují růst místní biodiverzity a zlepšení mikroklimatu.

- Přirozeně meandrující toky:

Návrh přirozeně tvarovaných meandrů vedlejších toků a odlehčujících ramen, které zlepšují retenční schopnost krajiny a podporují biologickou rozmanitost.

VEGETACE

Lužní a lesní plochy:

Výsadba a regenerace lužních lesů a lesních ploch, které poskytují útočiště pro různé druhy rostlin a živočichů. Výsadba místních druhů stromů, keřů a trvalek, které podporují biodiverzitu, zlepšují ekologickou stabilitu oblasti a rozšiřují Územní systém ekologické stability. V blízkosti řeky převažují Měkké luhy nížinných řek, na okrajích pak Tvrdé luhy nížinných řek.

- Morké louky

- Mokrý louky s rozptýlenou vegetací

- Květnaté louky

- Břehové porosty:

Lemování řeky přirozenými břehovými porosty, které stabilizují břehy a zvyšují ekologickou hodnotu oblasti.

Údržba:

Ekologické metody údržby, jako je šetrné sekání a nechemické ošetřování rostlin.

PROSTUPNOST

Páteční cyklotrasa:

Hlavní cesta, která propojuje okolní sídla a krajinu, v daných vegetačních plochách je postupně lemována stromy, keři, břehovými porosty či květnatými loukami.

Tato osa slouží jako hlavní trasa pro cyklisty, pěší a případně i vozidla správy.

Pěši:

přírodní štěrky a svařované rošty, aby nenarušovaly, ale harmonizovaly s okolní přírodou.

LIDÉ A DĚJE

Splav:

V severní části území se nachází splav Palhanec, který je citlivě obnoven a zpřístupněn návštěvníkům.

- Odpočinkové zóny:

Vytvoření odpočinkových zón s lavičkami v klidných částech přírodních ploch.

- Vyhlídková místa:

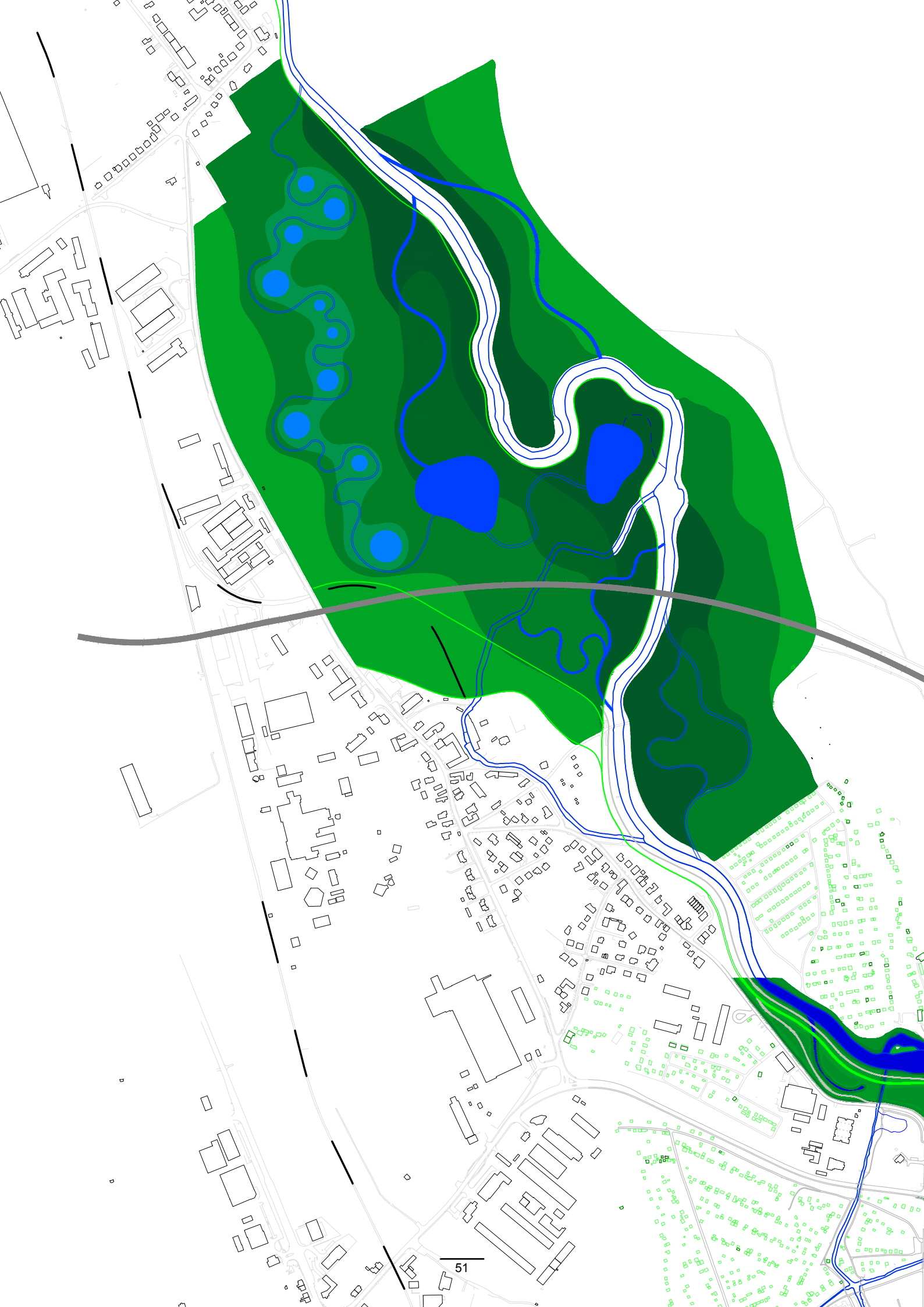
Instalace vyhlídkových plošin a odpočinkových míst, která umožňují návštěvníkům pozorovat krásy místní krajiny.

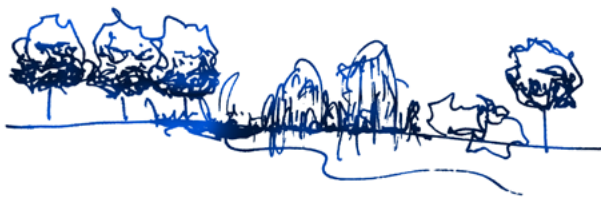
- Vzdělávací prvky:

Instalace informačních tabulí s informacemi o místní fauně, flóře a ekologických procesech.

Koncepční návrh přírodních ploch se zaměřuje především na možnost přirozeného rozlivu řeky, na zachování a obnovu přírodních ekosystémů, zlepšení ekologické stability, podporu funkce říční krajiny a zpřístupnění významných krajinných prvků.

B - PARKOVĚ-REKREAČNÍ

Parkově-rekreační plocha se nachází na severu města, kde plynule přechází z přírodního prostředí. Prochází zahrádkářskými osadami, slalomovým kanálem, sportovními areály, rekreačním jezerem a městskými sady. Z těchto oblastí se prostřednictvím širokých alejí napojuje na městský charakter a centrum města.

VODA

Stříbrné jezero - navázání na současný stav
Zajištění infrastruktury pro vodní sporty, jako je půjčovna lodí, paddleboardů a šlapadel.

Řeka

Koryto řeky je za silničním mostem rozšířeno a terén rozvolněn. K nové interakci s řekou dochází skrze přidané prvky mobiliáře
- zpevněný břeh s molem a schůdky do vody, pobytové terénní terasy.

Vedlejší toky

Dochází k vytvoření slepého ramene v místě historické trasy původního koryta. Umožňuje rozliv řeky a podporuje zadržení vody v nově vzniklé psí louce.

VEGETACE

Výsadba místních druhů stromů, jako jsou lípy, javory a duby, které poskytují stín a estetickou hodnotu. Lípy a javory (*Tilia cordata*, *Acer campestre*) jsou využity do stromořadí podél cest.

Javory a duby (*Acer pseudoplatanus*, *Quercus robur*) společně tvoří Háj, který se směřem k budoucí zástavbě plynule rozptýluje a umožňuje prostor pro květinové louky a travnaté plochy pro volný pohyb a odpočinek. V blízkosti břehů je stávající vegetace doplněna o vrby, střemchy a olše (*Salix alba*, *Prunus padus*, *Alnus incana*).

Široké aleje lemované stromy, které vytvářejí přirozený přechod mezi parkovou zónou Městských sadů a ventrem města. Výsadba lipových a kaštanových alejí (*Tilia cordata*, *Aesculus hippocastanum*), které poskytují stín a estetickou hodnotu. Umístění laviček podél alejí pro odpočinek a relaxaci.

Údržba:

Ekologické metody údržby, jako je šetrné sekání a nechemické ošetřování rostlin.

PROSTUPNOST - dotupnost - návaznost

Vytvoření nových pěších a cyklistických cest které spojují jednotlivé sportovní areály, plochy městských sadů a koupaliště a rekreační plochu jezera.

tzv. Stezka skrz břehové porosty je tvořena konstrukcí svařovaných roštů, které se umísťují pár centimetrů nad povrch. Jednak z důvodu nenarušení místní bioty ale také pro zpomalení pohybu a všímání si více okolí.

Spojení s městským centrem:

Široké pěší a cyklistické cesty z , které propojují parkově-rekreační plochu s městským centrem.

LIDÉ A DĚJE

Na nově přístupné ploše nad molem a terasami vzniká velkorysá multifunkční plocha - koupání, pikniky, letní kina.

Na druhé straně řeky je ponechán přírodní stav břehů a poskytuje tak intimnější plochu pro rybaření či odpočinek.

Zpevněné plochy pod mosty: nabízejí zlegalizovanou plochu konstrukcí mostu jako plátina street artu a místně oblíbených grafitů.

Sportovní tenisové areály

Sportovní hala

Inline okruh

bikros

Slalomový kanál

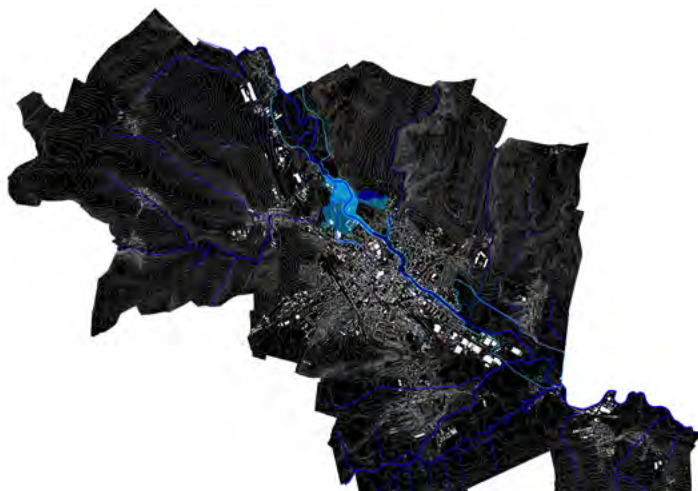
Stříbrné jezero - doplnění sociálního vybavení

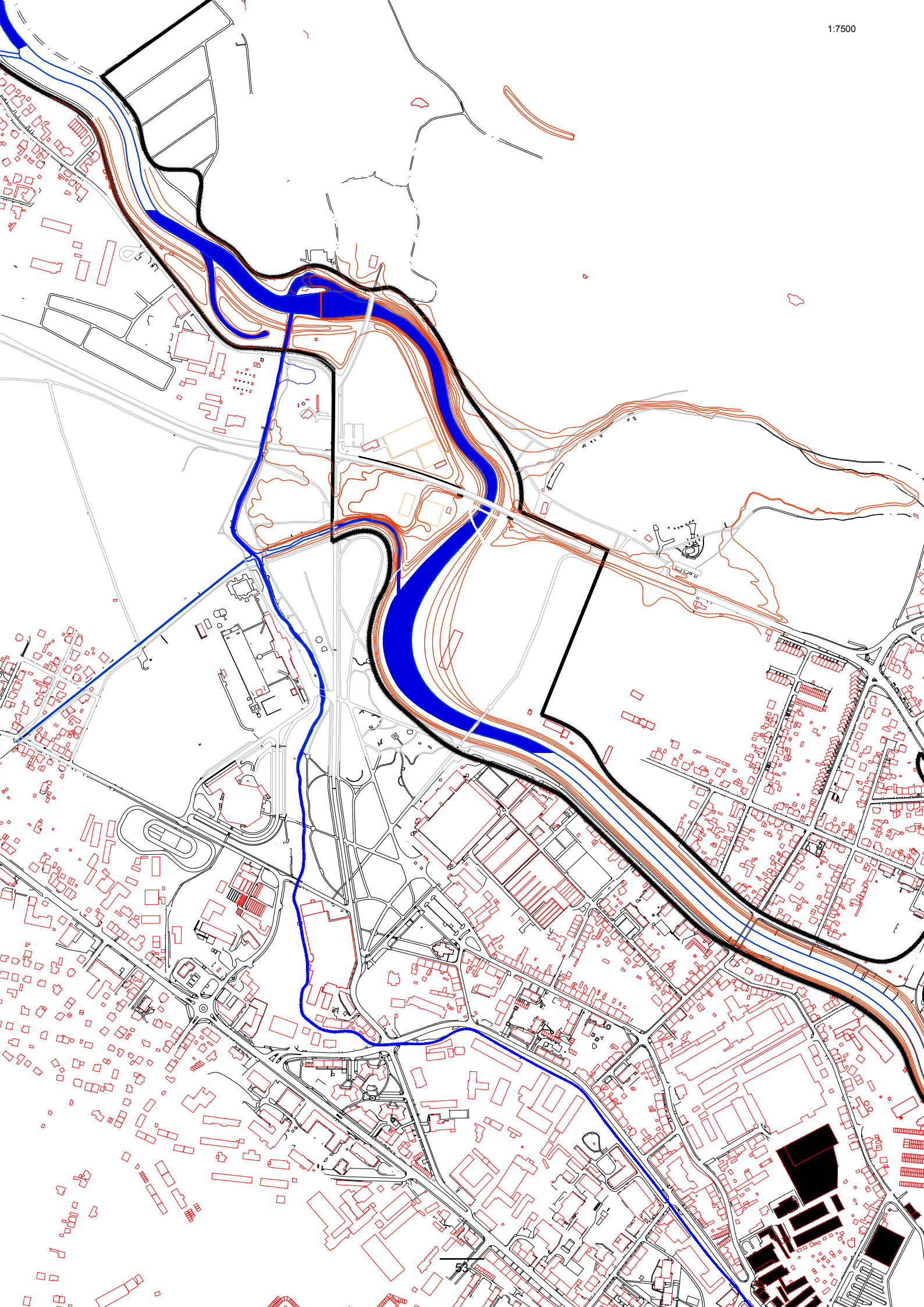
Dětská hřiště

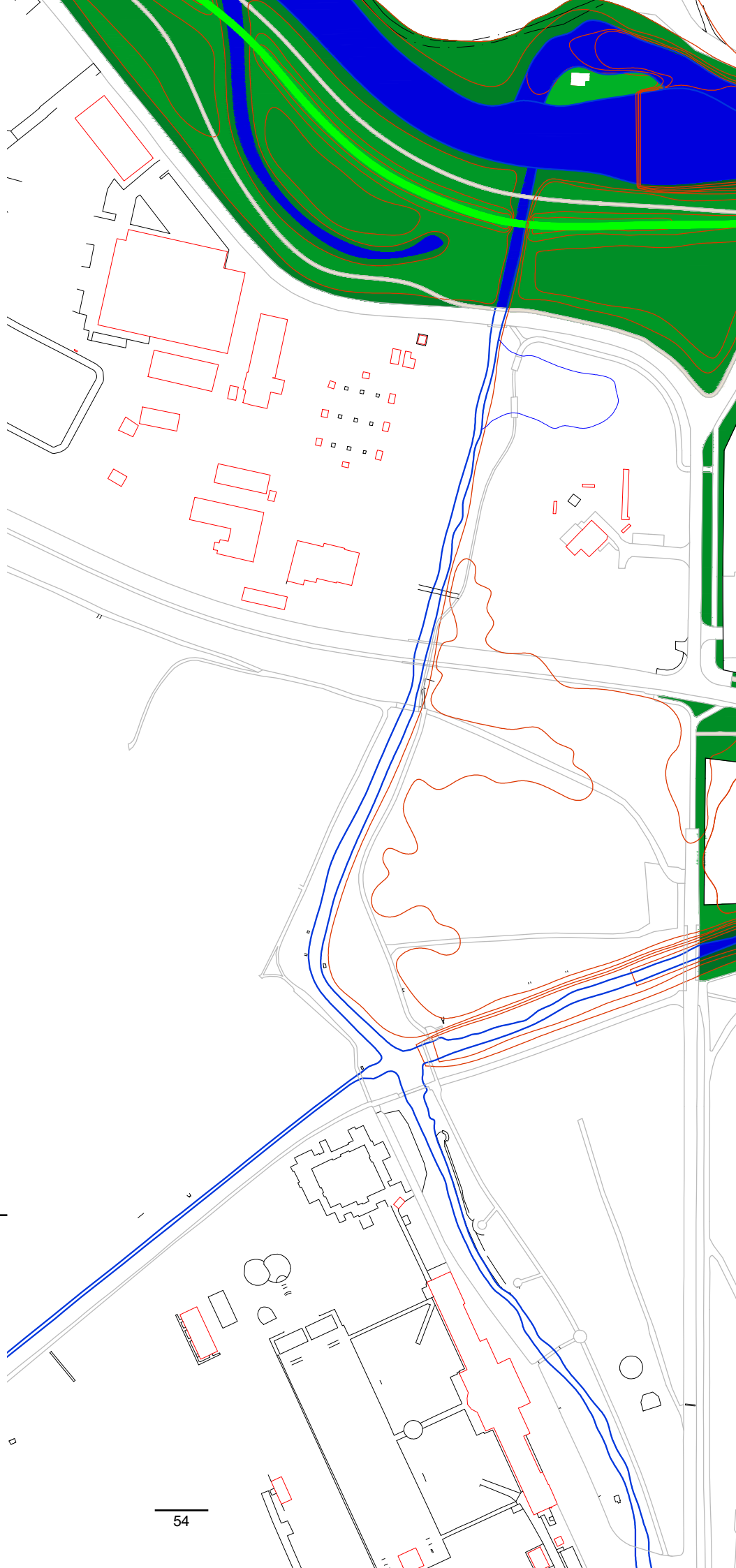
Veřejné toalety

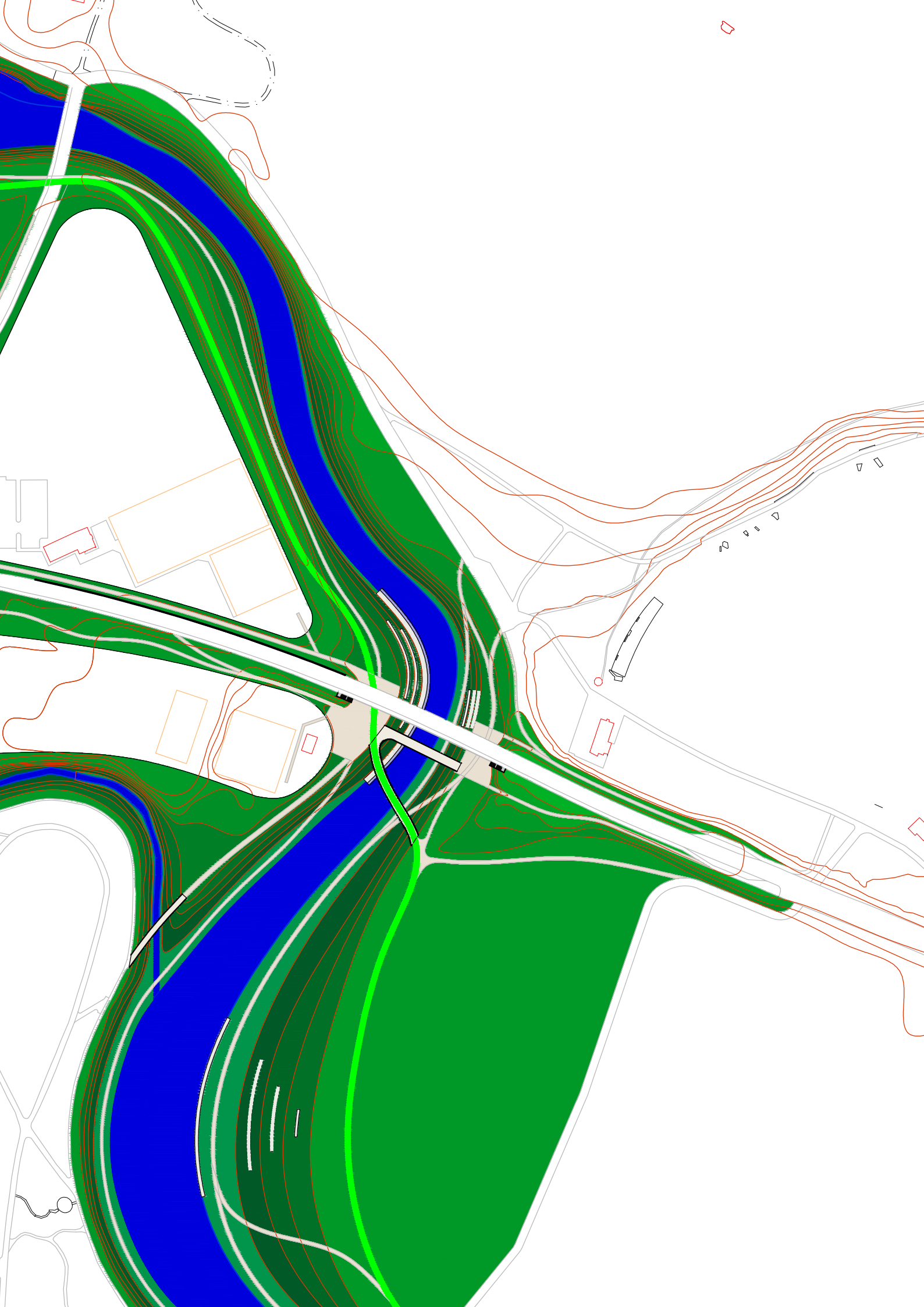
Restaurace a bufety

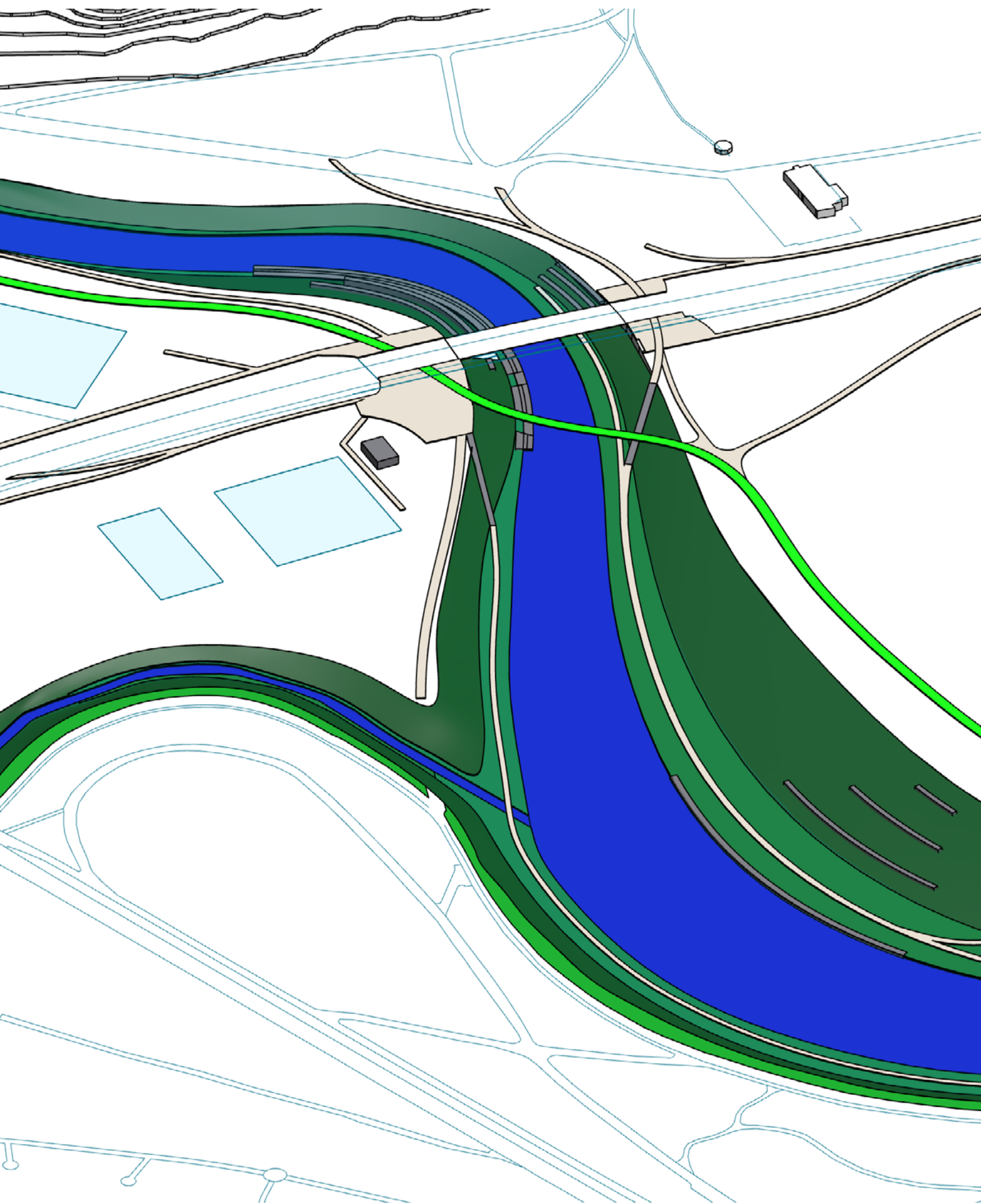
Tento návrh se zaměřuje na vytvoření harmonického a funkčního prostoru, který propojuje různé rekreační a sportovní aktivity, zlepšuje dostupnost a poskytuje obyvatelům města i návštěvníkům příjemné prostředí pro odpočinek a rekreaci.

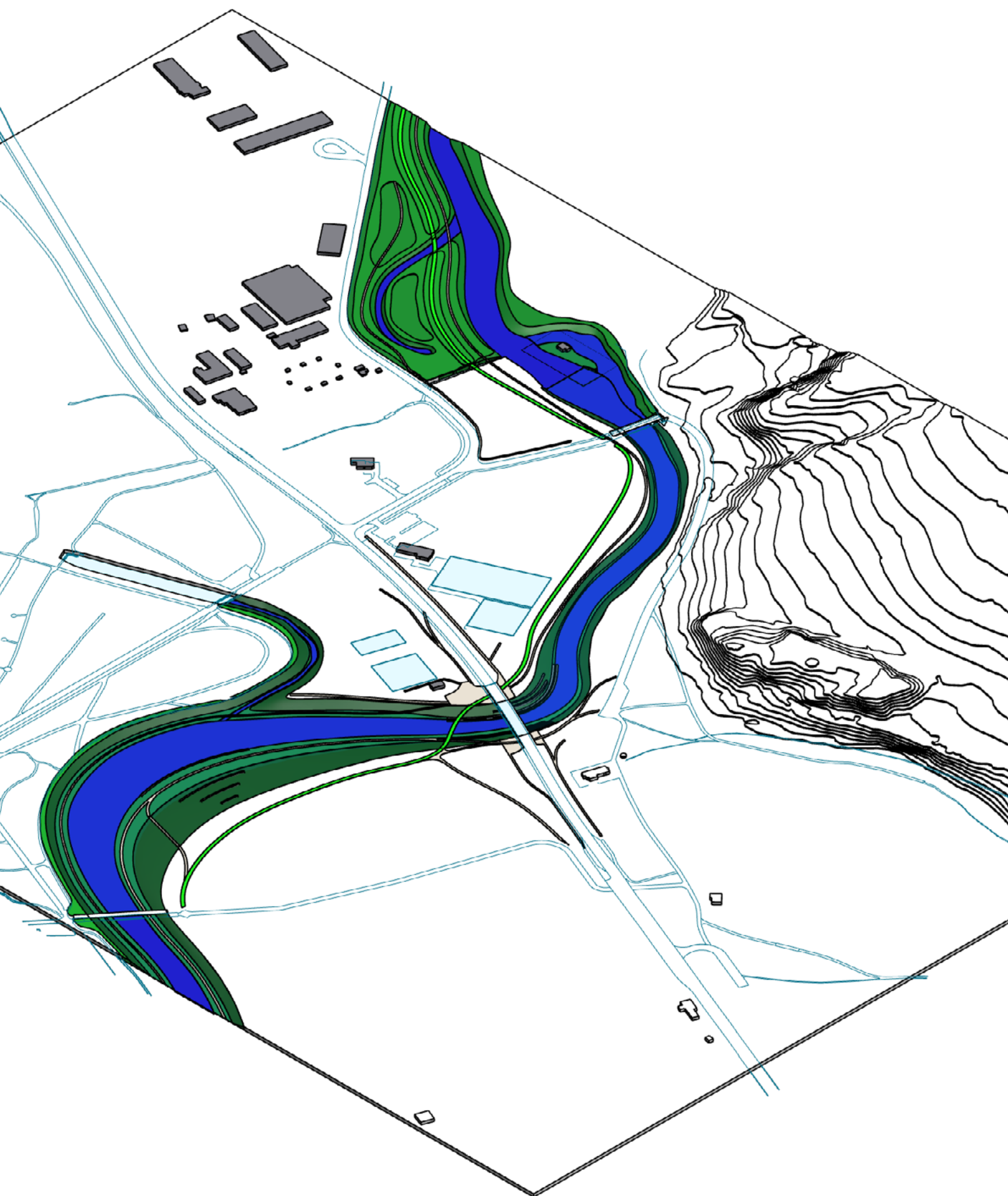

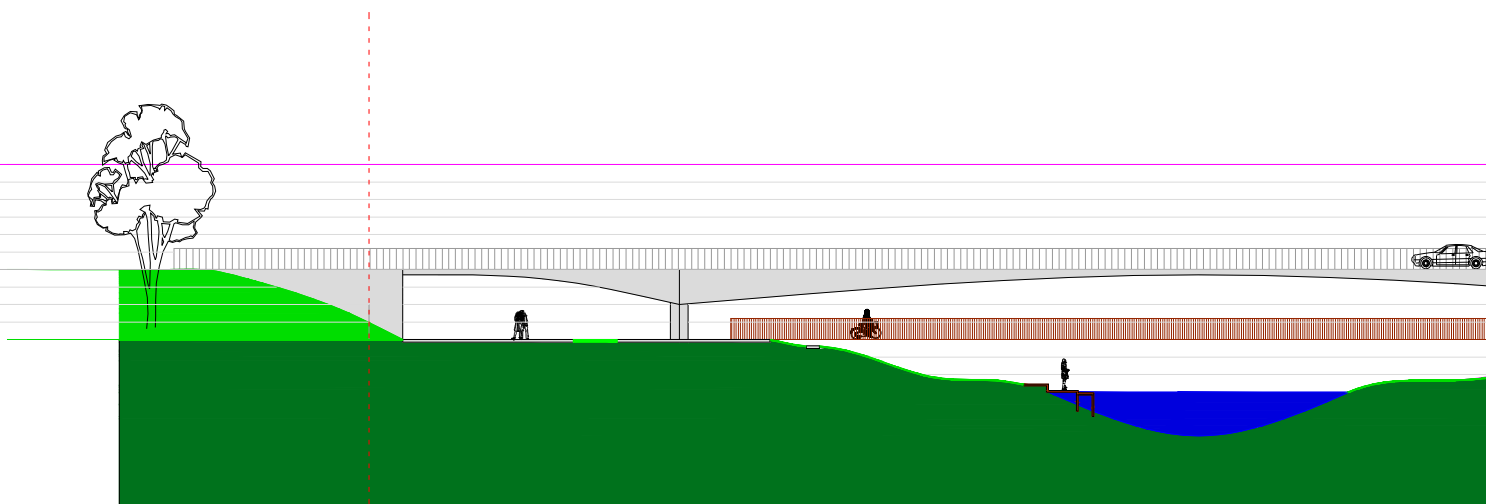
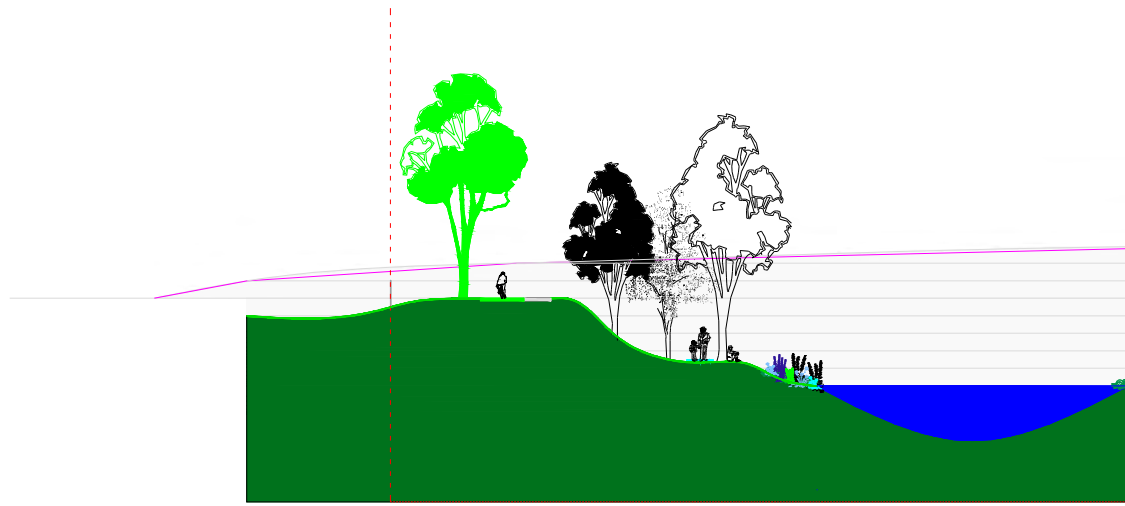

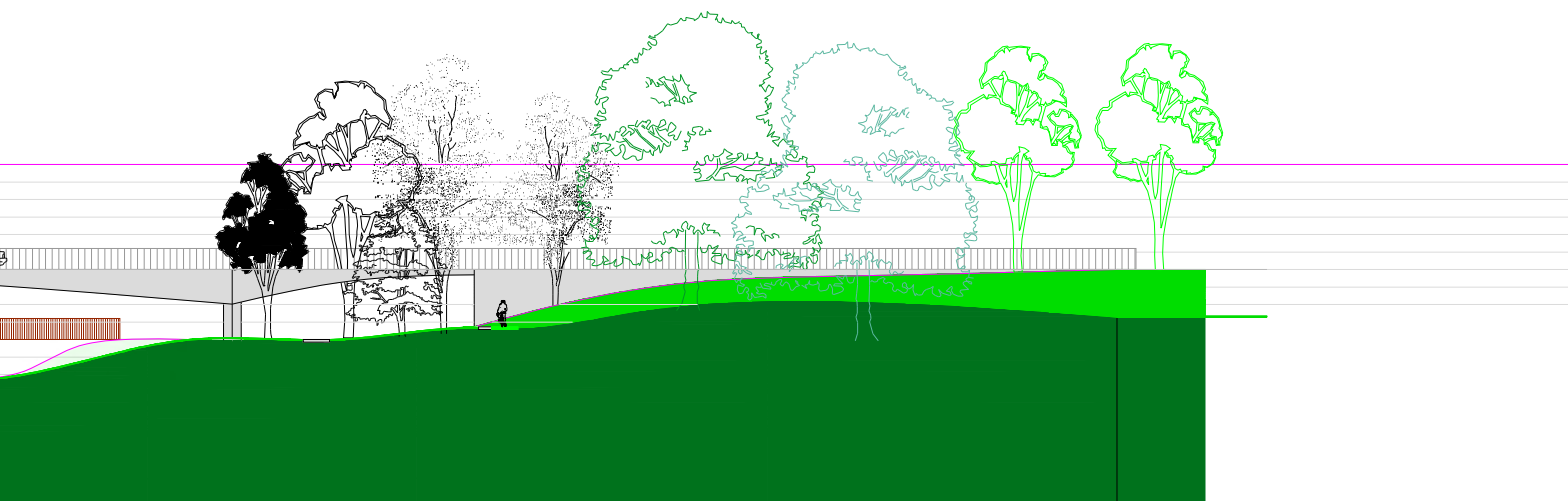
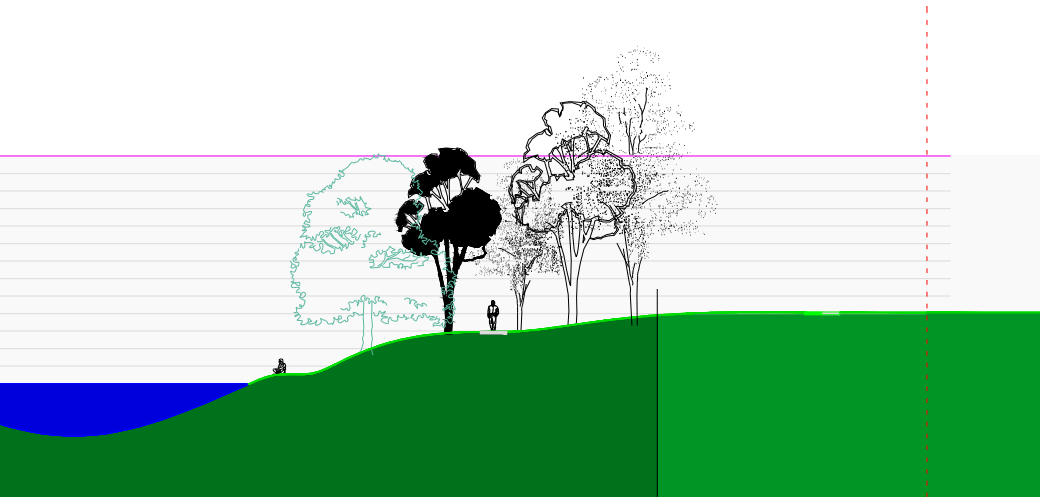
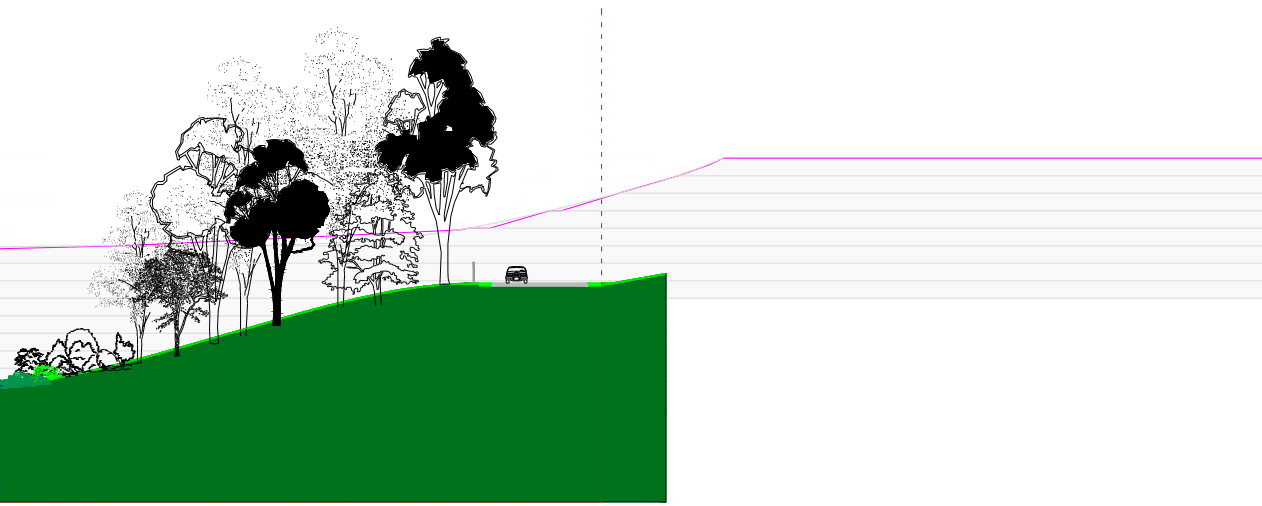

C - MĚSTSKÝ

Městské centrum se vyznačuje intenzivním pohybem lidí a aktivitami, které vytvářejí dynamické prostředí. Návrh se zaměřuje na vytvoření praktického a funkčního veřejného prostoru, který propojí historické centrum města s okolním sídlištěm a současně zachová důležité pohledové osy na historické památky a panorama sídliště.

VODA

Hlavní Koryto řeky ponecháno v původním stavu. Pravostranný přítok zatrubněné části města je zrenaturován

K nové interakci dochází skrze přidání prvky mobiliáře - zpevněný břeh s rozšířenou náplavkou opatřenou po celé své délce schůdky a plošinami umožňující přístup do vody.

VEGETACE

Výsadba místních druhů stromů, keřů a trvalek, které podporují biodiverzitu a zlepšují mikroklima.

aleje a stromořadí - *Tilia cordata*, *Prunus serrulata* 'Amanogawa', *Acer platanoides*

Oddělení pěších zón od cyklostezek pomocí zelených pásů se stromořadím a trvalkovými záhony.

Volné plochy slouží jako pobytové louky a trávníky odolné sešlapu.

Údržba:

Ekologické metody údržby, jako je šetrné sekání a nechemické ošetřování rostlin.

PROSTUPNOST - dostupnost - návaznost

Propojení historického centra, městských parků a sídliště:

Založení pěších cest a cyklostezek, které umožní plynulý a bezpečný pohyb mezi během historických částí města a moderního sídliště.

Propojení místních parků pro lepší a pohodlný pohyb skrze území - nová lávka

Propojení různých výškových úrovní břehů koryta jsou využity cesty rampového stylu (pro bezbariérový pohyb) či přístupová schodiště.

LIDÉ A DĚJE

Veřejný prostor:

Vytvoření multifunkčního plochy s možnostmi pro konání trhů, kulturních akcí a společenských setkání.

Pohledové osy:

Umístění veřejného mobiliáře a zeleně tak, aby byly zachovány a zvýrazněny výhledy na historické památky a sídlištní panorama.

Příčné profily:

Vytvoření různých typů ulic a promenád s odlišnými funkcemi - od klidných pobytových zón s lavičkami a zelení, až po rušné uliční prostory určené pro pohyb a procházení.

Promenáda:

Pěší zóna s alejí stromů a lavičkami, která umožňuje příjemné procházky a odpočinek.

Uliční prostor:

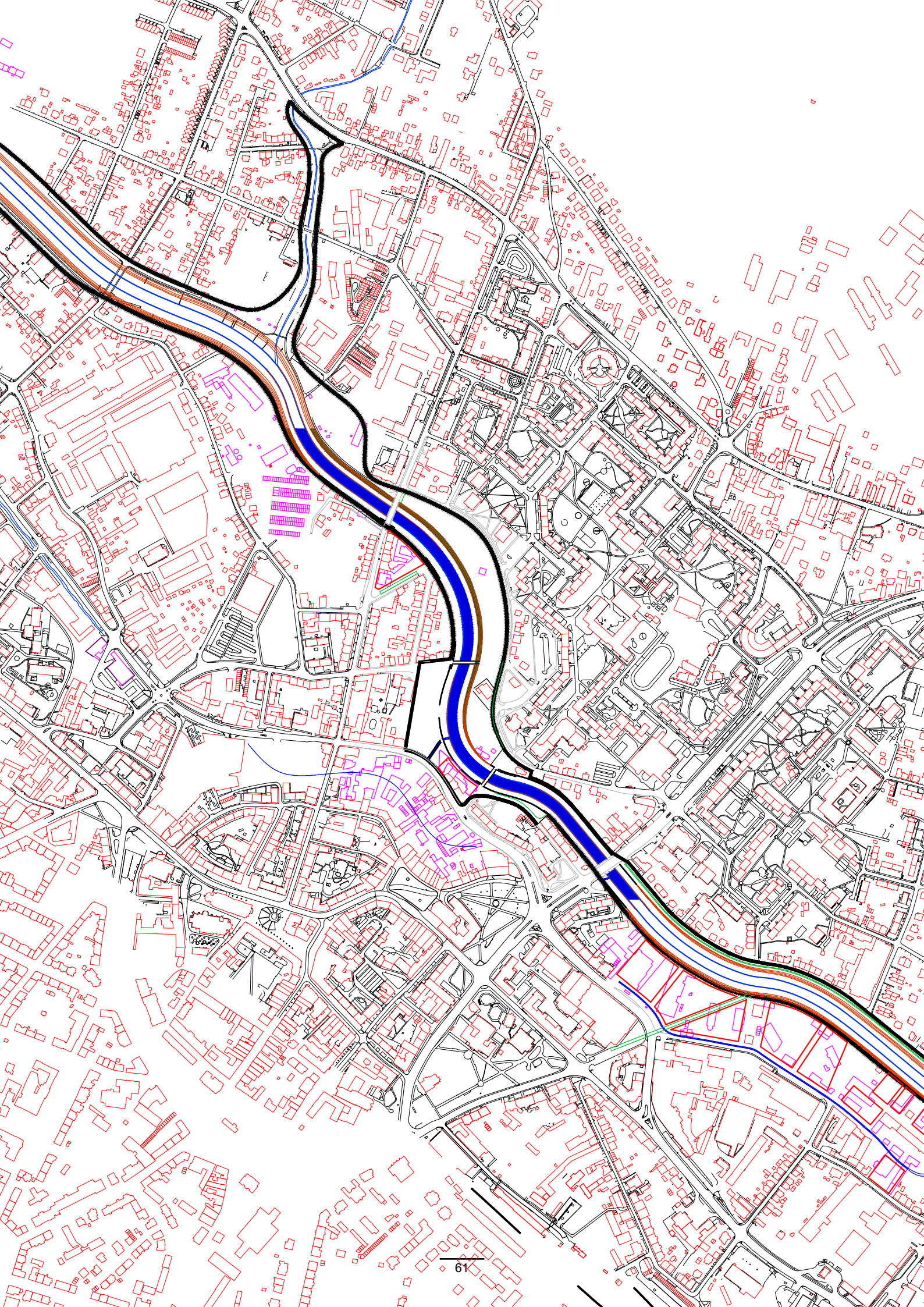
Široké chodníky s integrovanými cyklostezkami, které podporují aktivní pohyb a bezpečnost pro chodce i cyklisty.

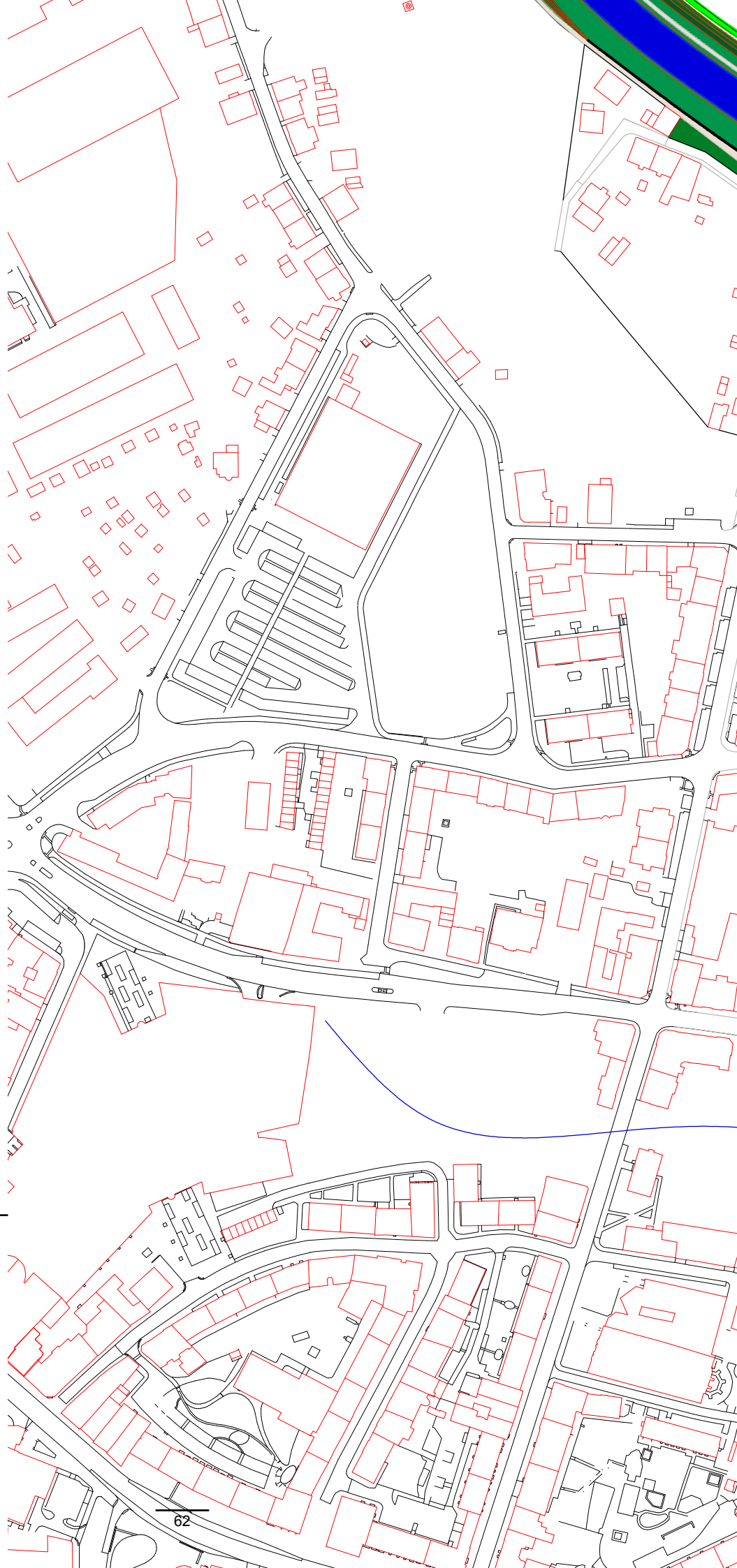
Pobytové zóny:

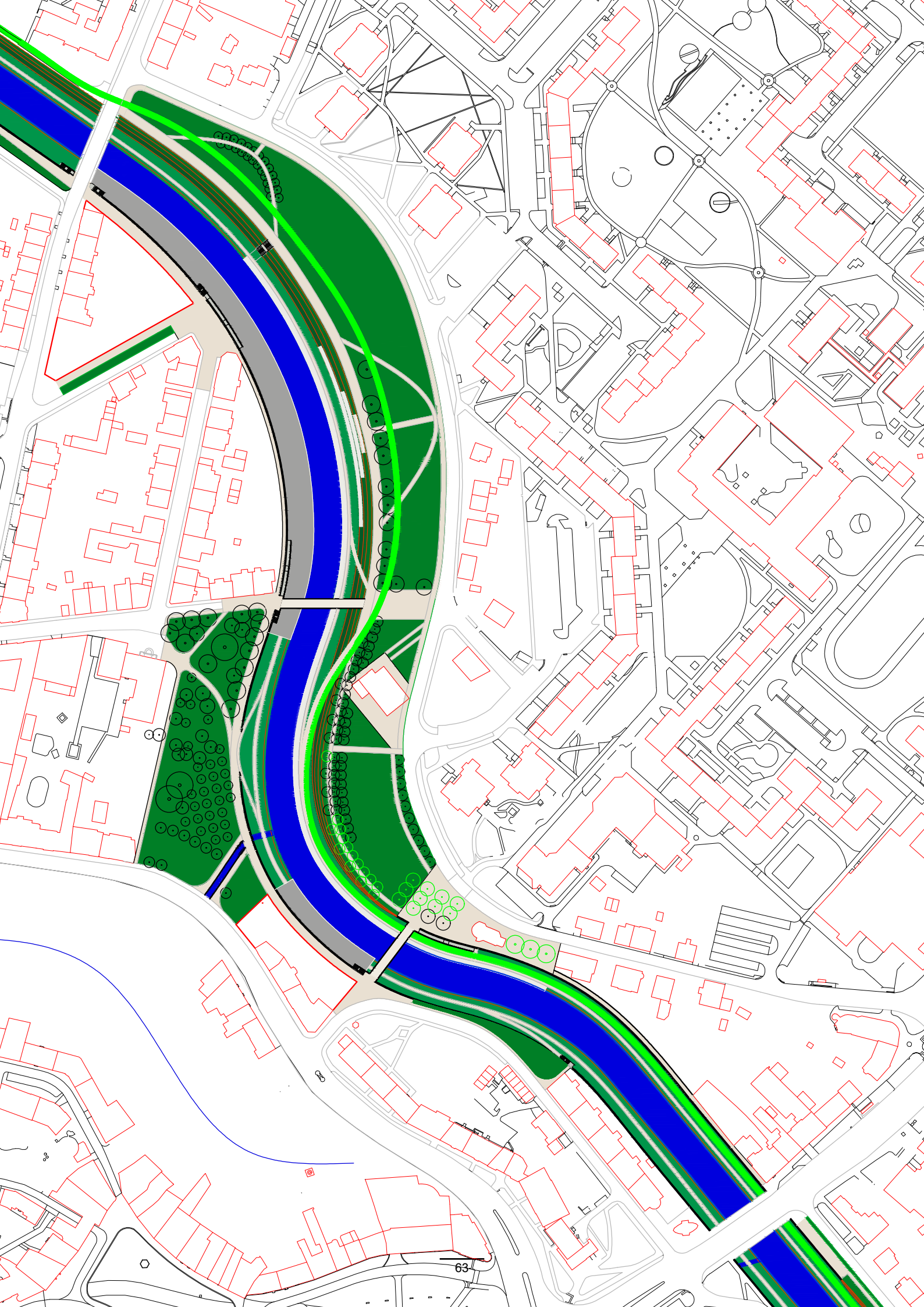
Klidné plochy kde lidé mohou odpočívat a setkávat se.

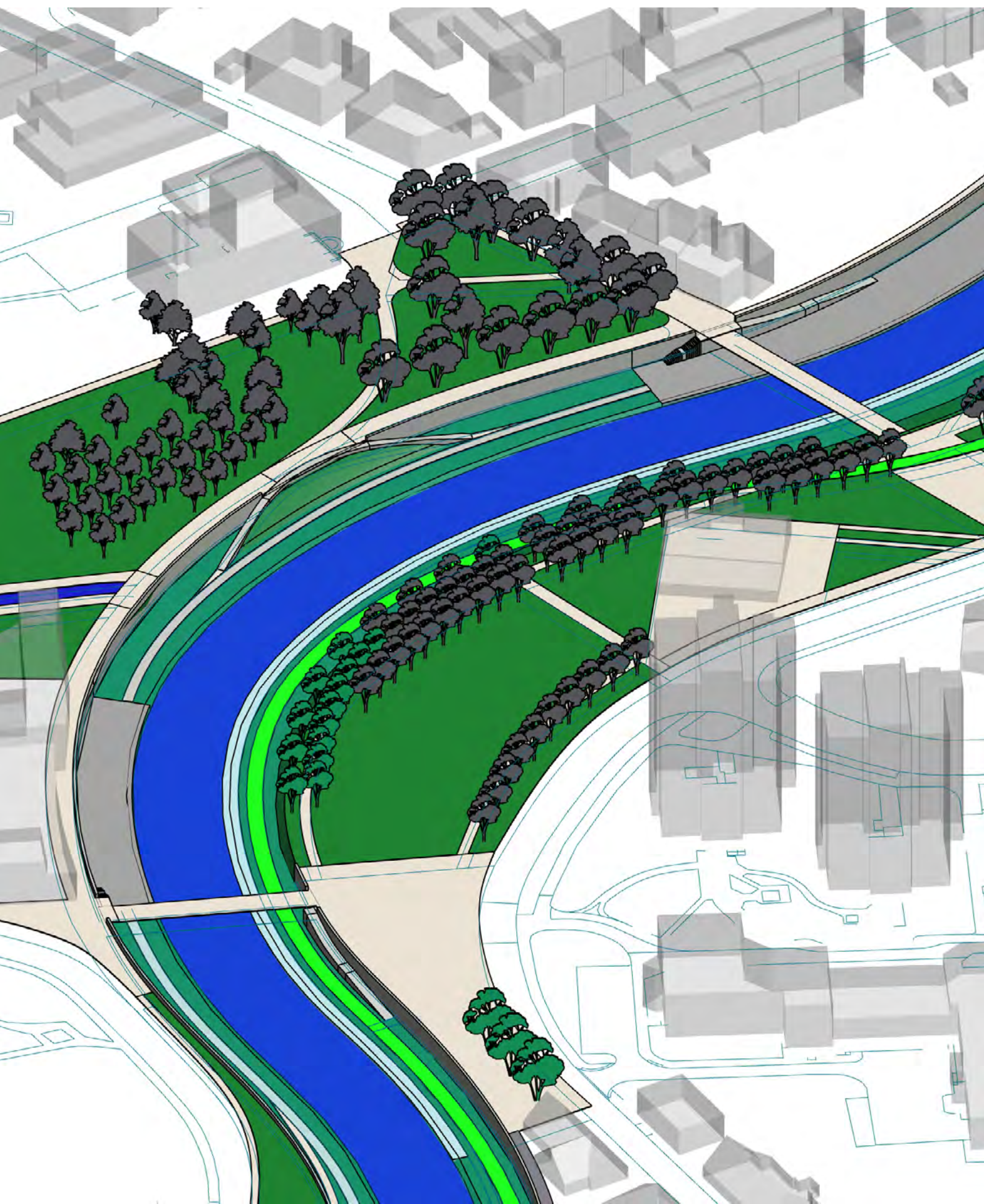
Tento návrh klade důraz na funkčnost, estetiku a integraci nových prvků s historickým kontextem města, čímž vytváří harmonický a živý veřejný prostor pro všechny obyvatele.

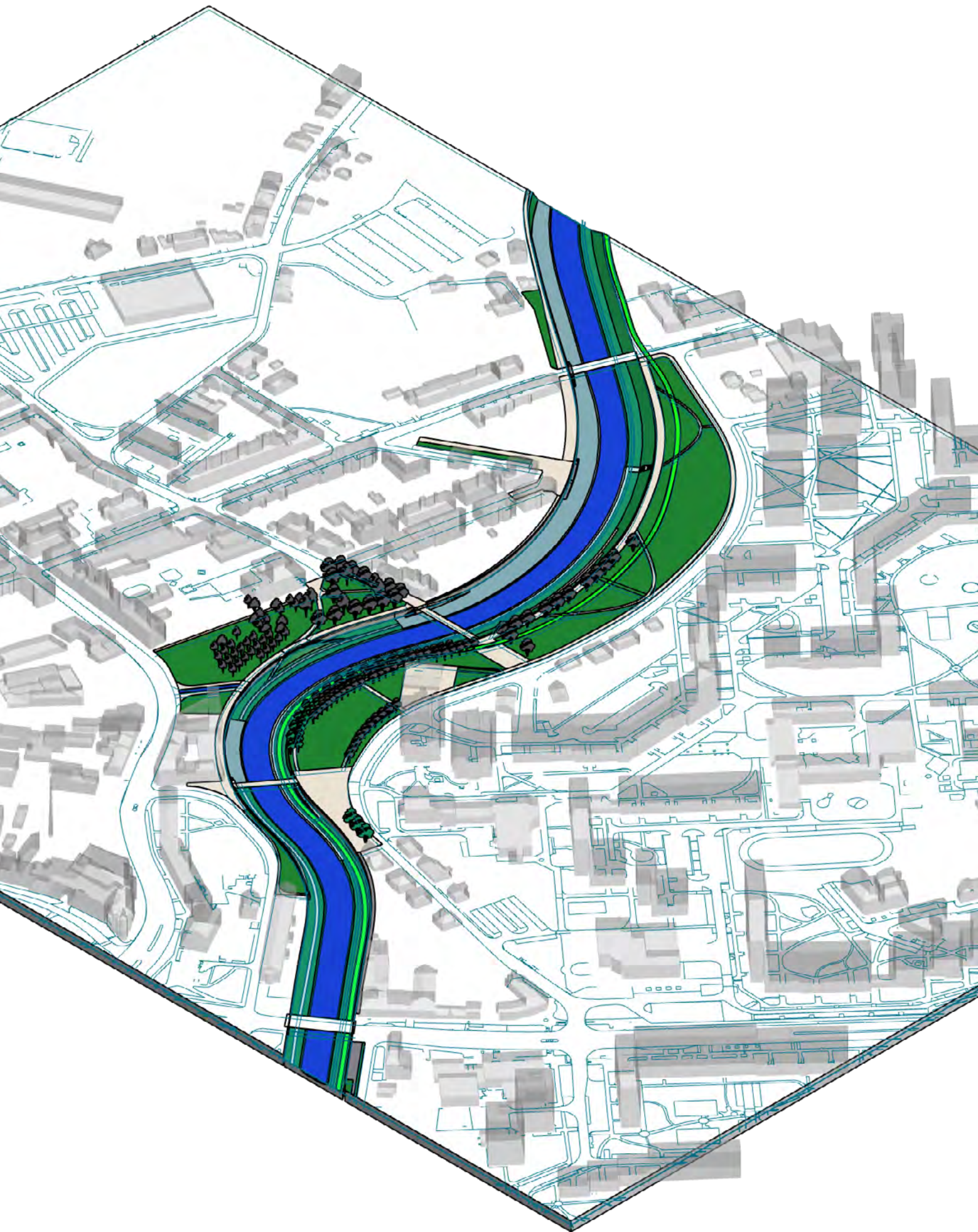

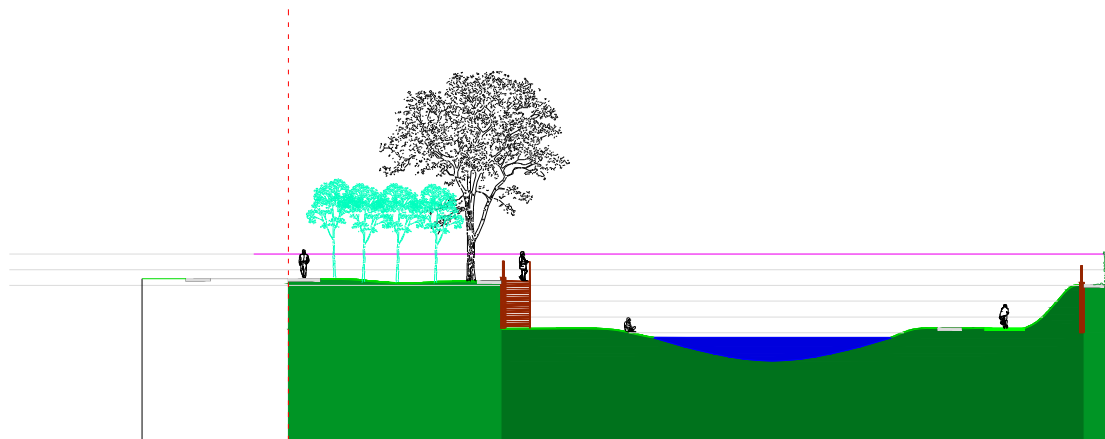
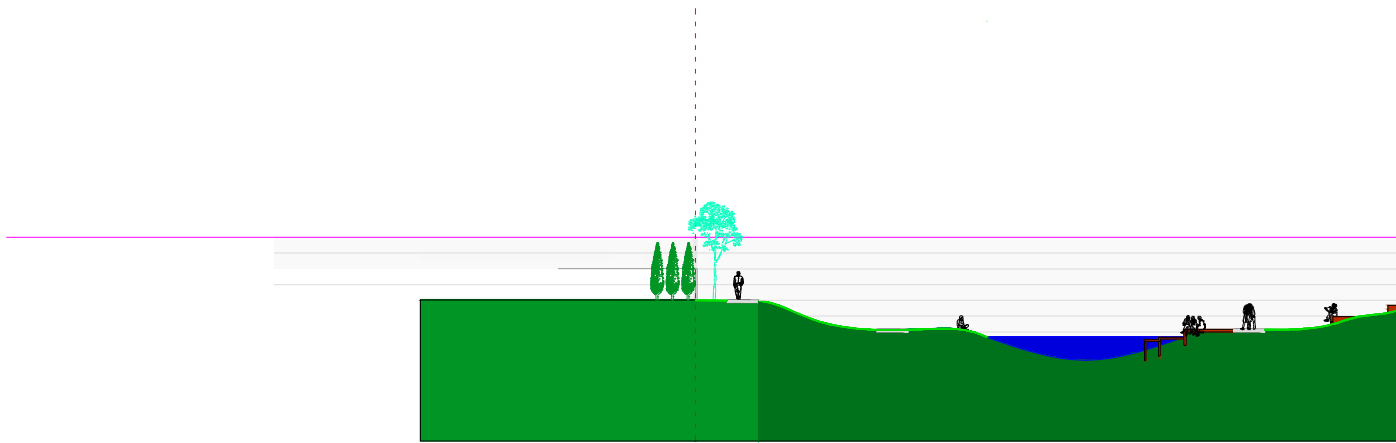

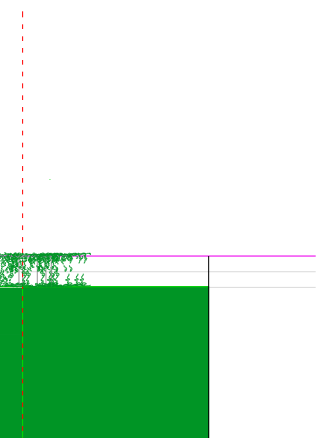
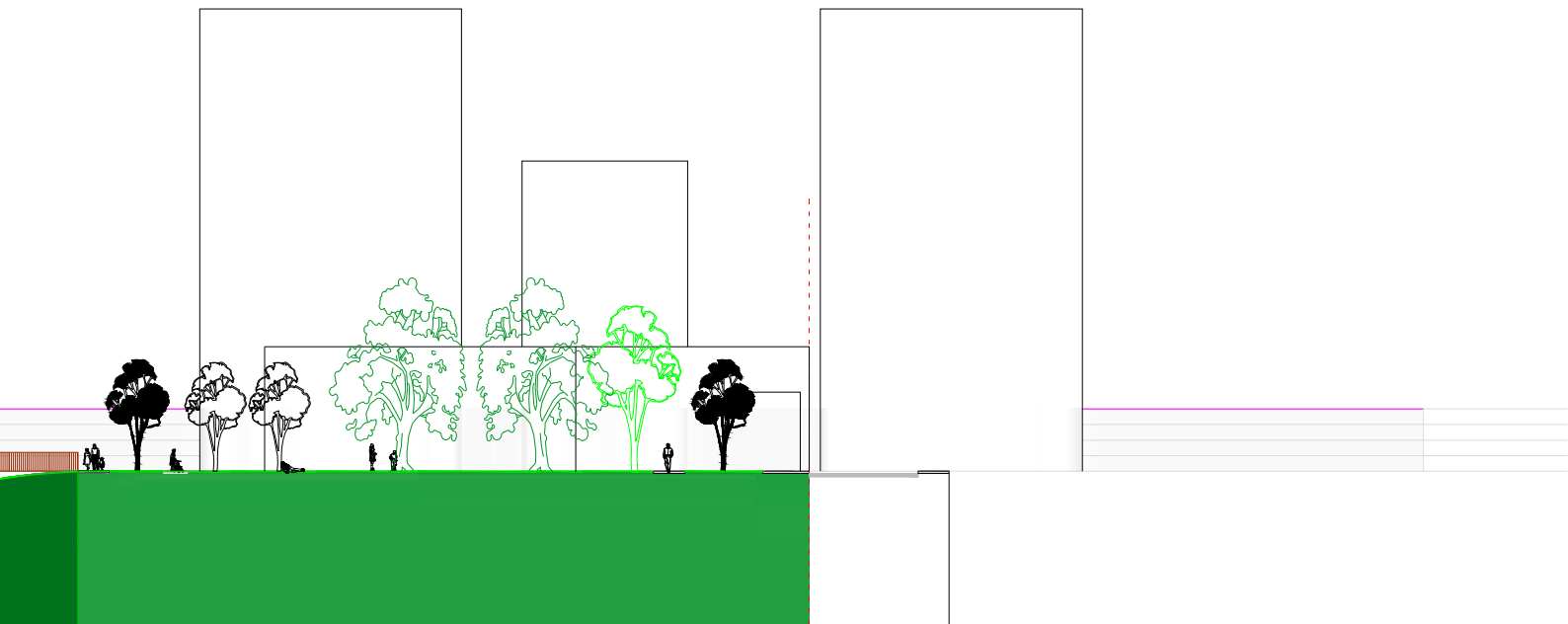
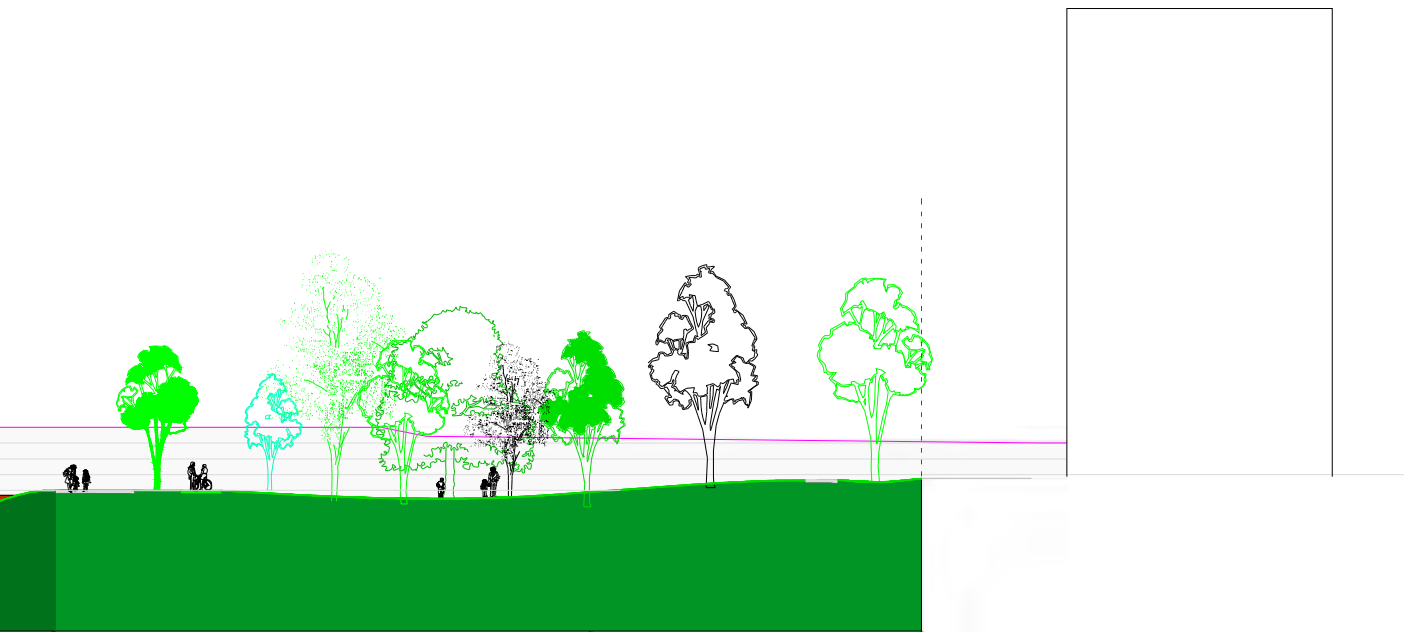

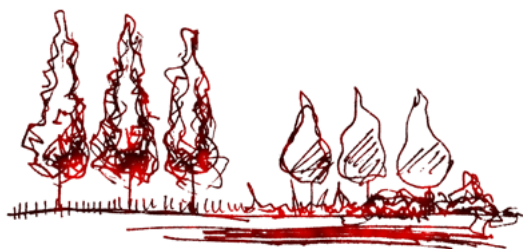

D - INDUSTRIÁLNÍ

Toto území se nachází v nejsvázanějším úseku celého vodního toku. Oblast je charakterizována průmyslovými areály, sklady a výrobními plochami s rozptýlenou zástavbou.

VODA

Koryto řeky je v těchto částech sídel často uměle narovnané a opevněné, aby umožnilo rychlý odtok vody a zabránilo záplavám. Koryto řeky je tedy ponecháno v původním stavu. Většina břehů je přírodního charakteru a jejich svahování je přizpůsobeno snadnému přístupu k vodě. Do tohoto úseku se vlivá jediný pravostranný přítok, který je v horních částech koryta přemostěn a v údolí říčního koryta pak vzniká brouzdaliště opatřeno deskou ze svařovaných roštu, která pár metrů dál ještě tvoří cestu, ale nakonec se ukončuje svou trasu a navádí tak návštěvníka blíže do území přírodního charakteru.

VEGETACE

Omezené břehové porosty, jsou v těchto místech často nahrazovány prvky technické infrastruktury. Je zde omezená plocha pro velkorysou výsadbu, v zúžených prostorech jsou zavedeny zelené pásy a vegetační stěny pro zlepšení mikroklimatu a snížení prašnosti.

Skrze areály průmyslové výroby se vinou aleje a stromořadí břízy bělokore (Betula pendula), která svou lehkostí už tak malé prostory nezatěžuje a svou jemnou estetikou podtrává kontrast těžké melancholické zástavby.

V místech levého břehu se v dokonalé linii vine stromořadí vysokých hubených topolů (Populus nigra "Italica"), dodává tak místu směr a rychlost pohybu v dynamickém rastru.

PROSTUPNOST - DOTUPNOST - NÁVZNOST

Oblast slouží jako rychlá spojnice pro pěší a cyklisty, bez zátěže automobilovou dopravou. Přesto zde vznikají nová příčná propojení a intervence s industriální zástavbou.

Stanice vlakového nádraží: Návrh zahrnuje nové propojení hlavní stanice vlakového nádraží pomocí pěších a cyklistických tras, které buď dále proploouvají industriálním prostředím výrobních areálů a skladů nebo navazují na přemostující lávky ve spojení s místním sídlištěm a zbytek zástavby.

Komín a chátrající průmyslové budovy: jedna z propojovacích lávek je navržena v místě zorného pole komína, který příjemně doplňuje vizuální efekt z dané oblasti. Na druhé straně břehu pak v návaznosti najdeme dočasnou ocelovou lávku, tzv. promenádu v těsné blízkosti monumentálních budov průmyslu.

Tyto propojení zajišťují bezpečné a přímé trasy mezi klíčovými body oblasti, čímž se zvýší její dostupnost i atraktivita.

Cyklostezky a pěší zóny v horních částech břehů jsou navrženy z asfaltu a betonu, které zajišťují efektivní a bezpečný pohyb. Stezky podél řeky jsou pak tvořeny zpevněným šterkovým trávníkem.

Dobře osvětlené a značené trasy, které zajišťují bezpečný pohyb pro všechny uživatele. Trasy jsou vybaveny odpočívadly, informačními tabulemi a stojany na kola.

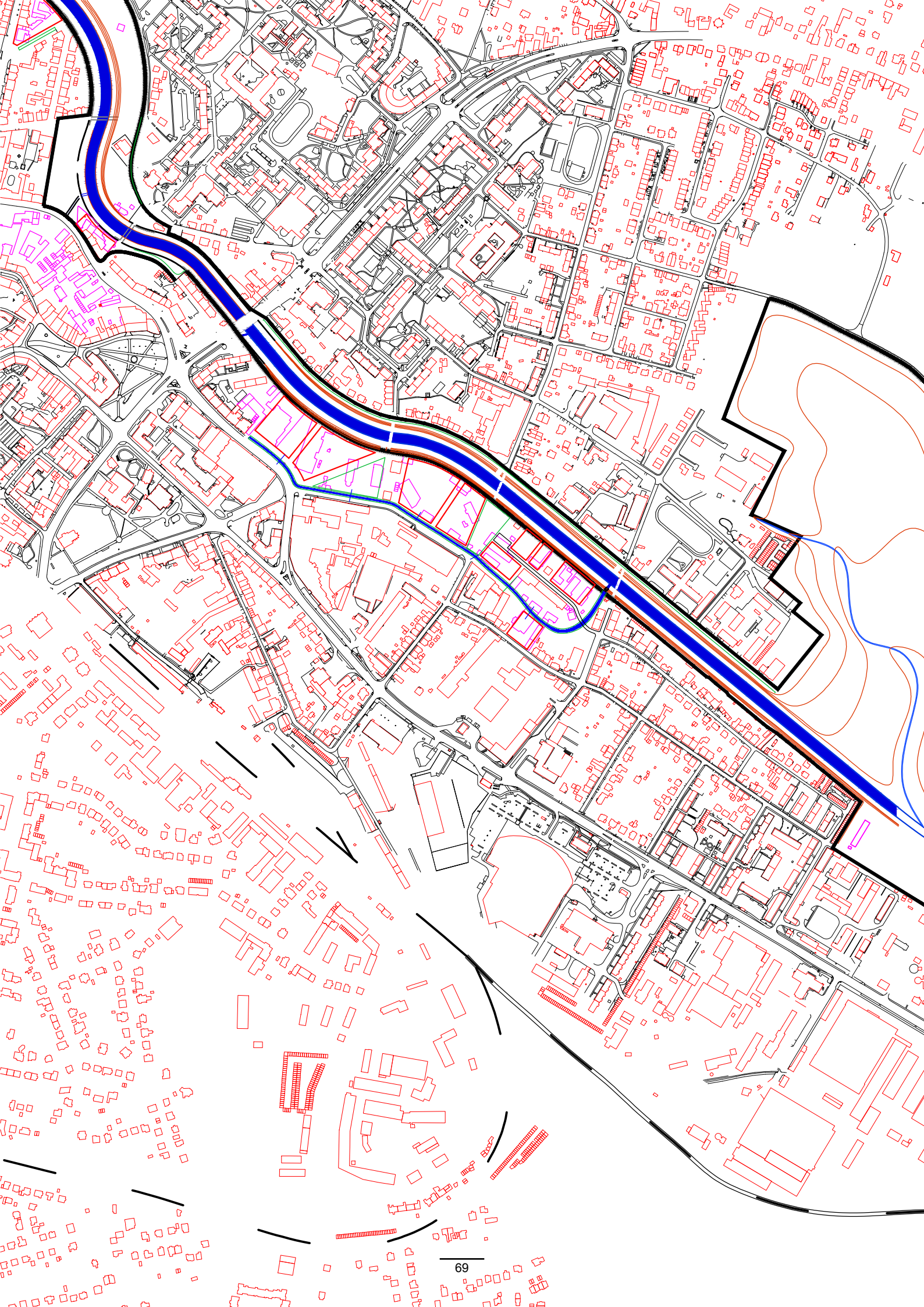
LIDÉ A DĚJE

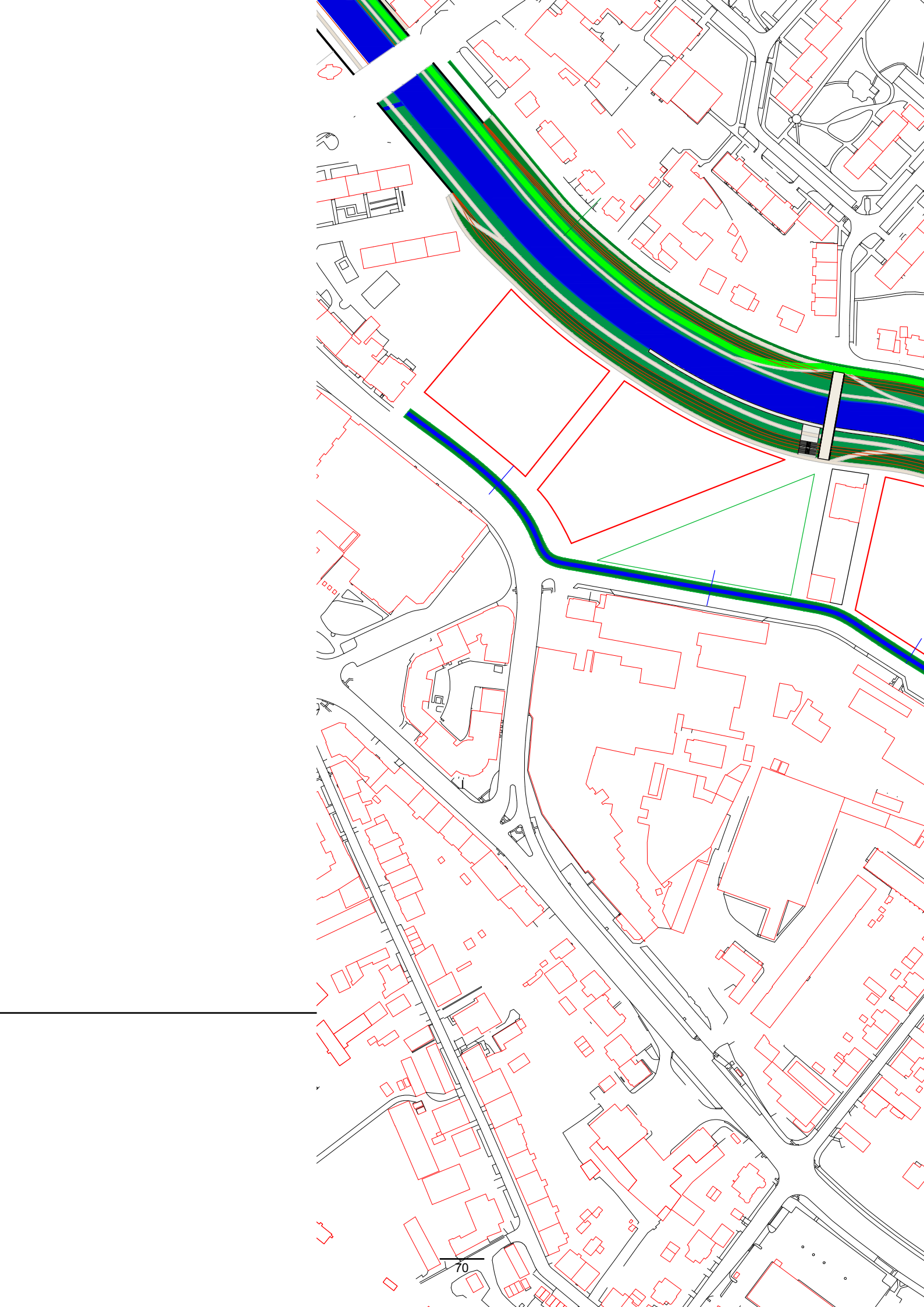
Skrze nová propojení může pomalu docházet i k přeměnám jinak nevyužívaných nebo nezajímavých výrobních ploch na multifunkční prostory pro rekreaci, kulturu nebo komunitní aktivity, které podporují sociální interakce.

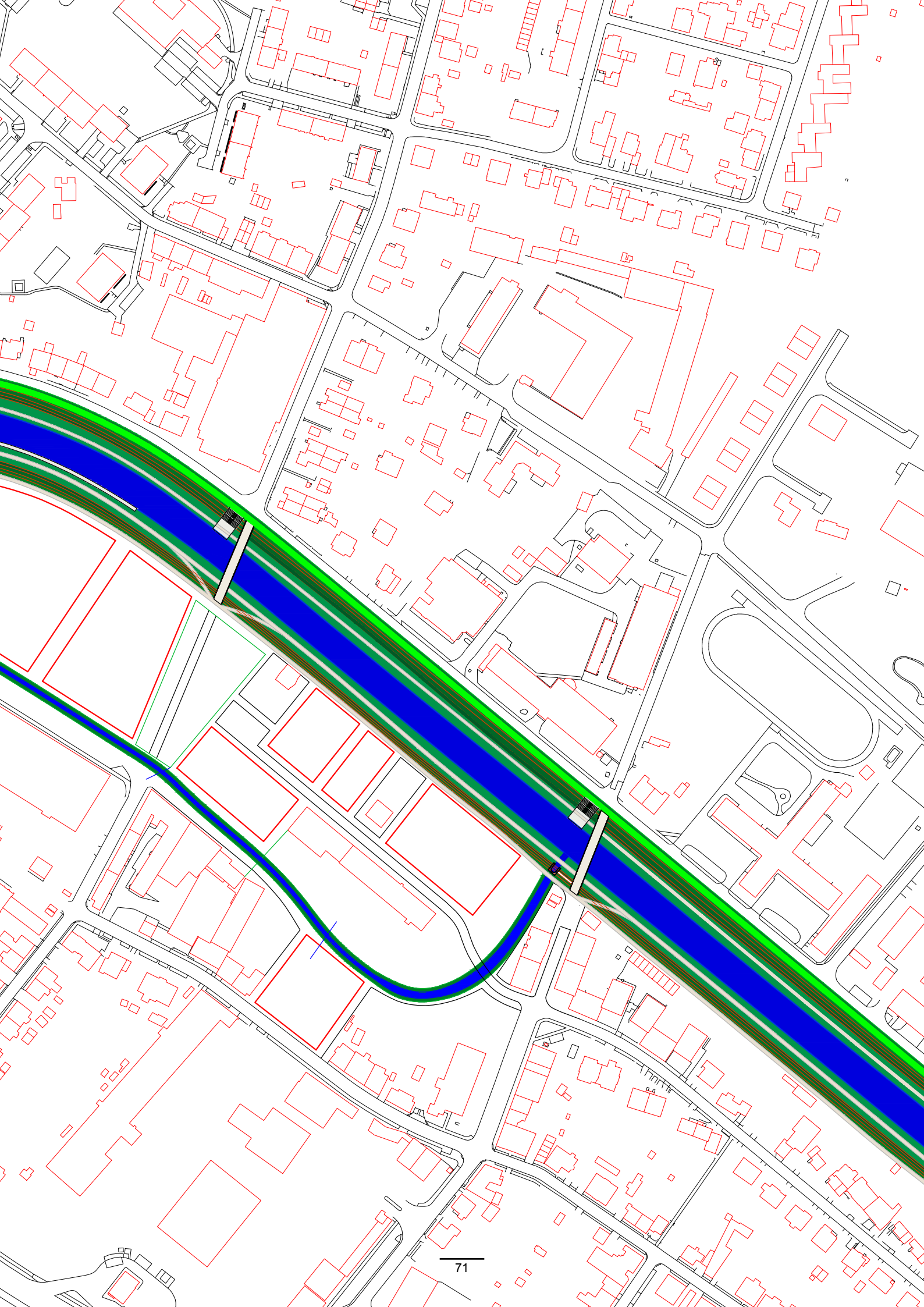
Instalace informačních tabulí s historickými a technickými informacemi o industriální zástavbě a ekologických procesech.

Tento návrh pro industriální plochu zahrnuje prvky a principy, které podporují funkčnost, estetiku a ekologickou udržitelnost. Cílem je vytvořit prostor, který je atraktivní, přístupný a ekologicky hodnotný pro obyvatele a návštěvníky města.

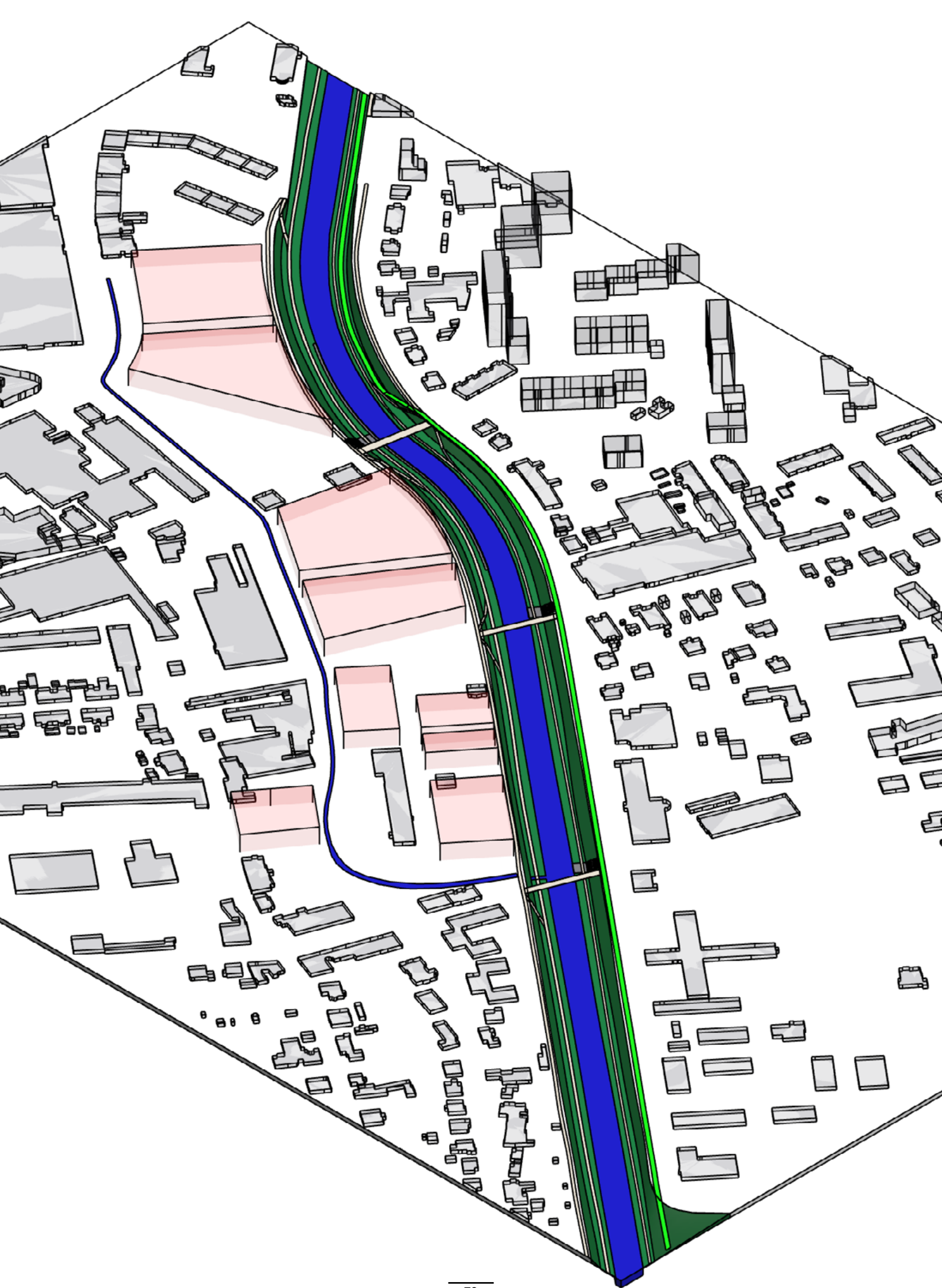

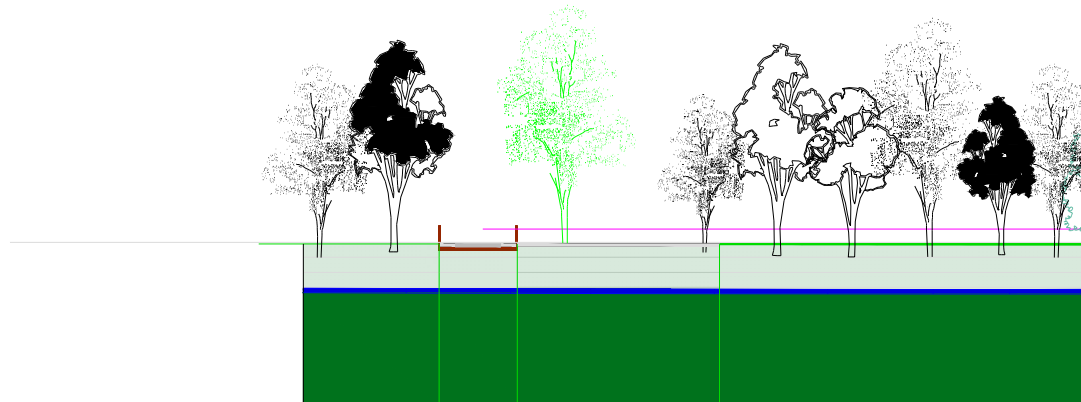
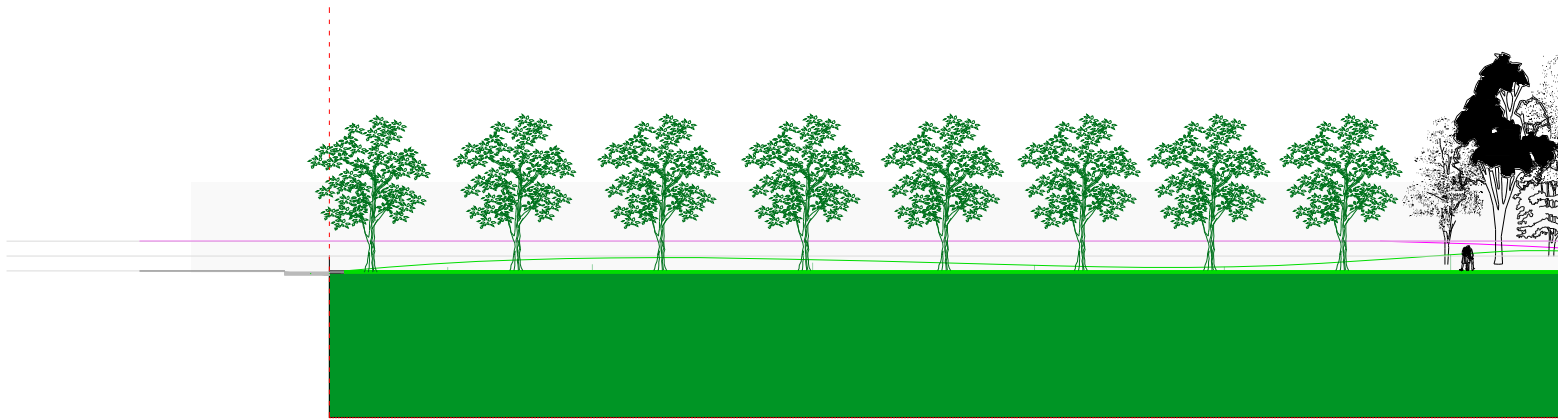
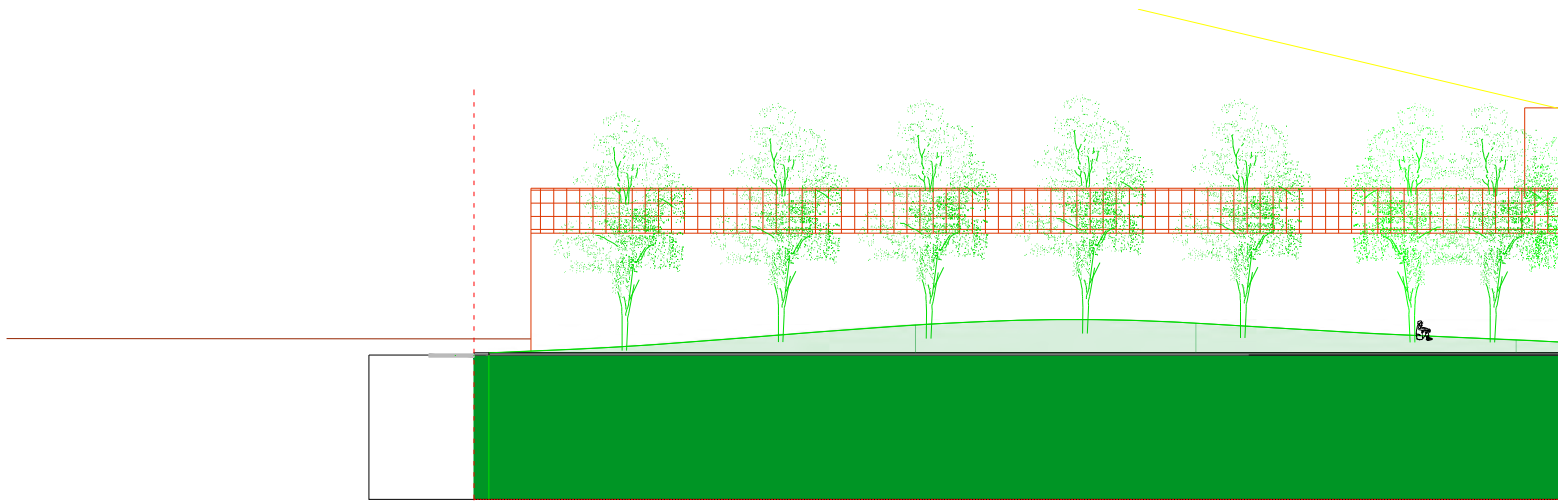

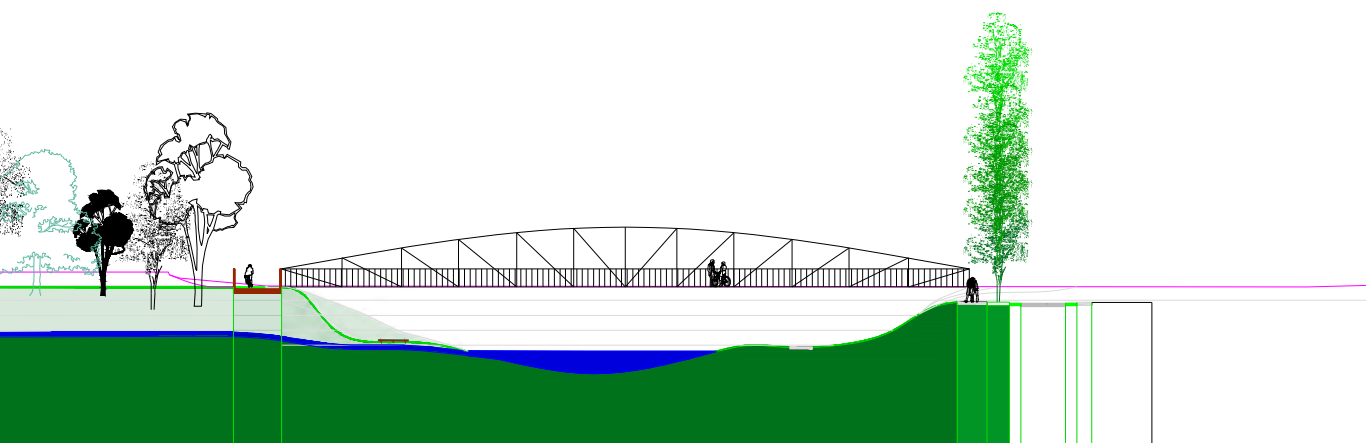
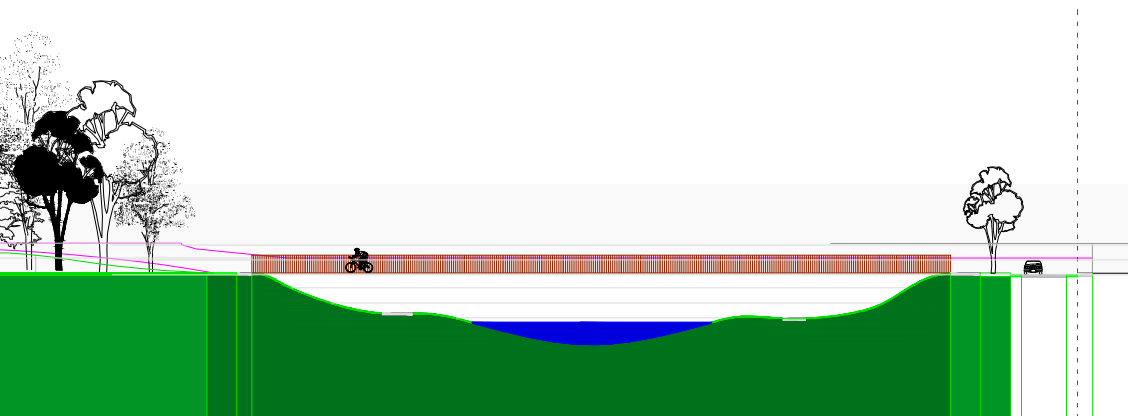
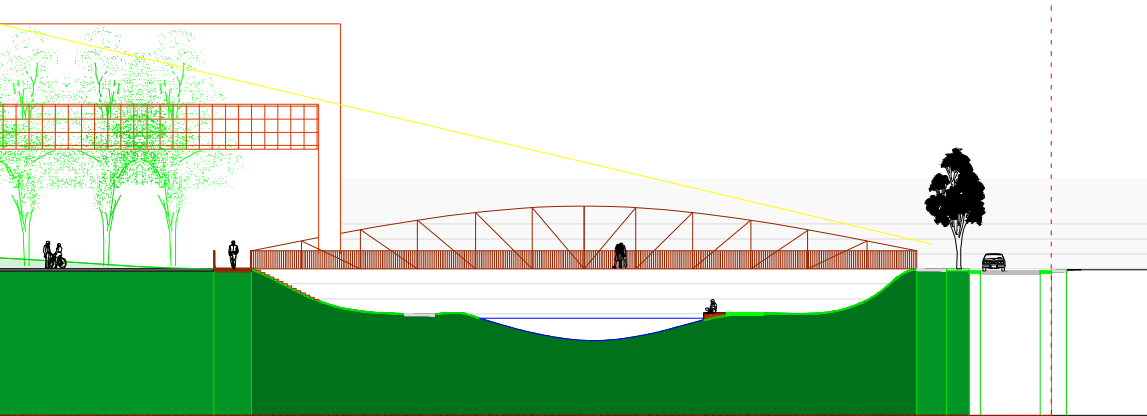
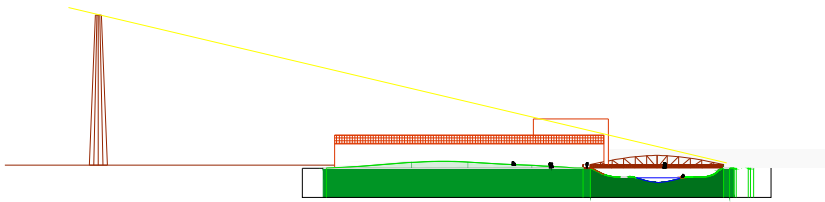

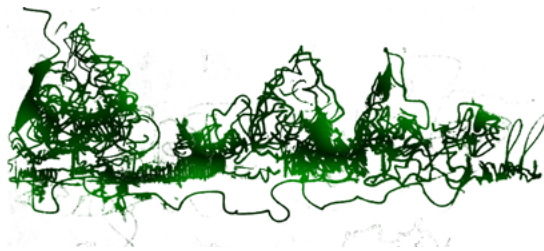

A - PŘÍRODNÍ (jih)

Přírodní plochy se nacházejí v okrajových částech katastrálního území, tedy v extravilánu města. Tyto oblasti mají vysoký potenciál pro podporu a obnovení přírodních a přírodě blízkých stavů.

VODA

Vodní plochy a poldry:

Vytváření nových rybníků, tůní a jezírek, které umožňují zachycení a zadržení vody v krajině. Spolu s úpravou terénu přispívají ke zvýšení kapacity možného rozlivu řeky při povodních a extrémních srážkách. Zároveň podporují růst místní biodiverzity a zlepšení mikroklimatu.

Přirozené meandrující toky:

Návrh přirozeně tvarovaných meandrů vedlejších toků a odlehčujících ramen, které zlepšují retenční schopnost krajiny a podporují biologickou rozmanitost.

VEGETACE

Lužní a lesní plochy:

Výsadba a regenerace lužních lesů a lesních ploch, které poskytují útočiště pro různé druhy rostlin a živočichů. Výsadba místních druhů stromů, keřů a trvalek, které podporují biodiverzitu, zlepšují ekologickou stabilitu oblasti a rozšiřují Územní systém ekologické stability. V blízkosti řeky převažují Měkké luhy nížinných řek, na okrajích pak Tvrdé luhy nížinných řek.

-

Mokré louky

-

Mokré louky s rozptýlenou vegetací

-

Květnaté louky

-

Břehové porosty:

Lemování řeky přirozenými břehovými porosty, které stabilizují břehy a zvyšují ekologickou hodnotu oblasti.

Údržba:

Ekologické metody údržby, jako je šetrné sekání a nechemické ošetřování rostlin.

PROSTUPNOST

Páteční cyklotrasa:

Hlavní cesta, která propojuje okolní sídla a krajinu, v daných vegetačních plochách je postupně lemována stromy, keři, břehovými porosty či květnatými loukami.

Tato osa slouží jako hlavní trasa pro cyklisty, pěší a případně i vozidla správy.

Pěši:

přírodní štěrky a svařované rošty, aby nenarušovaly, ale harmonizovaly s okolní přírodou.

LIDÉ A DĚJE

Splav:

V severní části území se nachází splav Palhanec, který je citlivě obnoven a zpřístupněn návštěvníkům.

-

Odpočinkové zóny:

Vytvoření odpočinkových zón s lavičkami v klidných částech přírodních ploch.

-

Vyhlídková místa:

Instalace vyhlídkových plošin a odpočinkových míst, která umožňují návštěvníkům pozorovat krásy místní krajiny.

-

Vzdělávací prvky:

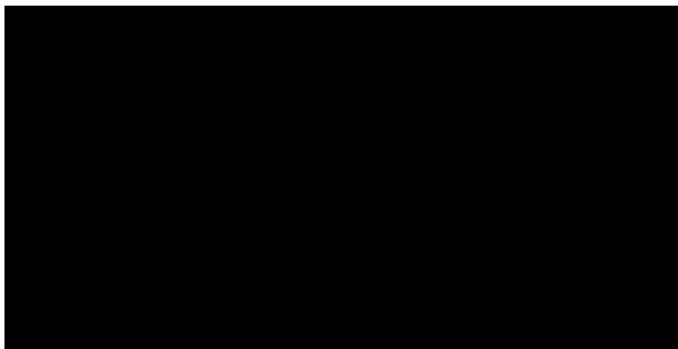
Instalace informačních tabulí s informacemi o místní fauně, flóře a ekologických procesech.

Koncepční návrh přírodních ploch se zaměřuje především na možnost přirozeného rozlivu řeky, na zachování a obnovu přírodních ekosystémů, zlepšení ekologické stability, podporu funkce říční krajiny a zpřístupnění významných krajinných prvků.

ZÁVĚR

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych vyjádřila upřímnou vděčnost všem, kteří mě v procesu tvorby této diplomové práce bez ustání podporovali.

Velké poděkování patří mé vedoucí práce, její cenné rady, trpělivost, vstřícnost a odborné vedení byly klíčové pro úspěšné dokončení tohoto projektu. Bez její laskavosti a ochoty, by tato práce nedosáhla své současné podoby.

Dále bych chtěla poděkovat svým nejbližším přátelům a spolužákům za jejich neustálé povzbuzování, pomoc a sdílení svých názorů a zkušeností. Jejich přítomnost mi napomáhala k překonávání potíží a dodávala motivaci k dalšímu posunu.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své mamince, za její nepřetržitou podporu, pochopení a lásku během celé doby studia. Především za zachování chladné hlavy ve chvílích, kdy bylo vidět až příliš moc světél na konci tunelu.

Děkuji.

TERMINOLOGIE

ZDROJE

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

<https://www.opava-city.cz/cz/nabidka-temat/uzemni-planovani/uzemni-planovani/>

<https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti.aspx>

MAPOVÉ PODKLADY

<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>

<https://mapy.geology.cz/hgcr50/#>

<https://mapy.vumop.cz>

<https://heis.vuv.cz>

<https://en.mapy.cz/zakladni?x=15.6252330&y=49.8022514&z=8>

<https://www.openstreetmap.org/#map=8/49.817/15.478>

<https://ags.cuzk.cz/archiv/>

<https://mapy.opava-city.cz/portal/apps/instant/filtergallery/index.html?appid=1c82eae7a7b34a72bf9d82f039200dfd>

<https://bpej.vumop.cz>

<http://oldmaps.geolab.cz>

PORTÁLY A INTERNETOVÉ STRÁNKY

<https://cs.wikipedia.org/>

<https://www.opava-city.cz/cz/>

<https://www.pod.cz/OhO/index.html>

https://www.pod.cz/atlas_toku/opava.html

<https://sindlar.cz>

<https://eagri.cz/public/portal/>

<https://pamatkovykatalog.cz>

PUBLIKACE

SIOSTRZONEK, Jiří. Opava a její řeka: fotografie a pohlednice do roku 1945. [Frýdek-Místek]: Lukáš Horký - Surbanz, 2019. ISBN 978-80-906351-7-3.

FRANK, Miroslav. Opavsko zblízka: příroda, historie, památky. Vyd. 3., rozš. [Praha]: Nadatur, 2005. ISBN 80-7270-024-3.

SIOSTRZONEK, Jiří. Fotografické zápisky 1937-1967: Opava - město mezi poezií a tragédií : doposud nezveřejněné práce anonymních opavských amatérských fotografů ze sbírky Rudolfa Dybowicze. Opava: Institut tvůrčí fotografie a Centrum multimediální tvorby FPF Slezské univerzity v Opavě ve spolupráci s Opavskou kulturní organizací, [2016]. ISBN 978-80-905991-2-3.

GEBAUER, Josef a ŠRÁMEK, Pavel. Náměstí a ulice města Opavy: historický místopis. Ilustroval Bohumila BEILOVÁ, ilustroval Josef SOLNICKÝ. Opava: Úřad města Opavy, 1990.

JEHLÍK, Jan. Rukověť urbanismu: architektura poznávání a navrhování prostředí. Vydání druhé, upravené. Praha: Ausdruck Books, 2018. ISBN 978-80-270-4920-2.

MELKOVÁ, Pavla; FIALKA, Vladimír; CACH, Tomáš; FREJLACHOVÁ, Kateřina; HARCINÍK, Jan et al. Koncepce pražských břehů. V Praze: IPR Praha, 2014. ISBN 978-80-87931-27-1.

KRATOCHVÍL, Petr. Městský veřejný prostor. Praha: Zlatý řez, 2015. ISBN 978-80-88033-00-4.

„Pohledět na kopce našich sopek a do hlubokého údolí řeky Moravice, které patří k nejkrásnějším v České republice. Zkuste se zadívat na řeku Opavu, která se vine kouzelnými meandry úrodnou rovinou, jež spojuje jako korálky vesničky a města a přijímá zde přítoky říček a řek do Odry ve východní hranici regionu.“

.....“Do kraje jeho příroda a strategická poloha přiváděly nové obyvatele a poutníky po svých cestách, kteří u brodů ulevovali únavě vodou z Jeseníků a jejich podhůří. Hluboké lesy proměnili lidé v úrodná pole a v údolích kolem řek a říček vyrostly domy a sídla, kostely a paláce, hradby a brány měst a městeček. Původní lesnatá krajina se proměnila v pole s mozaikou lesíků a mezemi remízků, které působí jako výšivky krajek v zeleném a zlatavém vzoru lesů a luk zrajícího obilí.“

- FRANK, Miroslav; MEDKOVÁ, Marta; MÜLLER, Karel a SCHENKOVÁ, Marie. *Opavsko zblízka: příroda, historie, památky*. [Opava]: AVE - Informační centrum Opavska, 1996. ISBN 80-902042-0-1.

